

Ασφαλιστικά Μέτρα Ειδικές Διαδικασίες Εκούσια Δικαιοδοσία

ΙΩΝ ΤΖΙΦΡΑΣ

Επιτομή του 2017 για το μάθημα στην Νομική Σχολή Αθηνών.
Περιλαμβάνει αλλαγές που εισήγαγε ο νέος ΚΠολΔ το 2016.

Περιεχόμενα

Ενότητες

I. Ασφαλιστικά Μέτρα	5
II. Διαταγή Πληρωμής	23
III. Ειδικές διαδικασίες	38
IV. Εκούσια Δικαιοδοσία	49

Κεφάλαια

I. Ασφαλιστικά Μέτρα

1. Γενική Θεωρία των Ασφαλιστικών Μέτρων (sos για κατανόηση)	5
2. Αρμοδιότητα	7
3. Προδικασία	8
4. Κύρια Διαδικασία	9
5. Νομιμοποίηση	9
6. Προδικαστικά ζητήματα	10
7. Προσωρινή Διαταγή του 691Α	11
8. Απόδειξη στη δίκη των ασφαλιστικών μέτρων – Η «Πιθανολόγηση»	12
9. Γενικές αρχές που ισχύουν στα ασφαλιστικά μέτρα	13
10. Εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει ασφαλιστικό μέτρο	14
11. Αντιρρήσεις-Ανακοπή κατά της εκτέλεσης της απόφασης δηλ. κατά της επιβολής του ασφαλιστικού μέτρου	14
12. Προσωρινό δεδικασμένο	15

13. Πότε λήγει η προστασία από ένα ασφαλιστικό μέτρο (Γενικό Κεφάλαιο sos για κατανόηση)	15
14. Ανάκληση ή Μεταρρύθμιση απόφασης (696,697)	17
15. “Υποχρεωτική Ανάκληση”	19
16. Αυτοδίκαια άρση του ασφαλιστικού μέτρου	19
17. Σύντομη Μελέτη των συγκεκριμένων ασφ. Μέτρων από τον ΚΠολΔ.....	19

II. Διαταγή Πληρωμής

1. Τι είναι η Διαταγή Πληρωμής και οι προϋποθέσεις έκδοσης της	23
2. Αρμοδιότητα έκδοσης	25
3. Αποδοχή/ απόρριψη της αίτησης για διαταγή πληρωμής	25
4. Η πρώτη επίδοση της διαταγής πληρωμής.....	27
5. Ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής (άρθρο 632)	28
6. Η δεύτερη επίδοση της διαταγής πληρωμής	29
7. Το δεδικασμένο της [απόφασης που δέχεται ή απορρίπτει την ανακοπή του 632].....	32
8. Επιείκεια για τους [άγνωστης διαμονής με αντίκλητο] και για τους [κατοίκους και νομικά πρόσωπα εξωτερικού]	34
9. Η διαταγή πληρωμής στην πράξη	35
10. Αναφορά όλων των πιθανών ενδίκων βοηθημάτων	35

11. Διακοπή Παραγραφής της απαίτησης	36
12. Φύση της Διαταγής Πληρωμής	36

III. Ειδικές Διαδικασίες

1. Τι και ποιες είναι οι ειδικές διαδικασίες	38
2. Το σύστημα των ειδικών διαδικασιών (Εφαρμοστές διατάξεις και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά)	40
3. Διαφορετικοί στόχοι/τελολογία κάθε ειδικής διαδικασίας	42
4. Ειδικές διατάξεις οικογενειακών διαφορών	43
5. Ειδικές διατάξεις περιουσιακών διαφορών	46
6. Ειδικές διατάξεις διαταγών (εδώ διαταγής απόδοσης μισθίου)	47

IV. Εκούσια Δικαιοδοσία

1. Φυλλάδια Καθηγητή Γ. Ορφανίδη στο www.nomowiki.gr (στο Μάθημα ΑΣΦ.Μ.)

I. Ασφαλιστικά Μέτρα

Το παρόν μέρος έχει γραφεί από το βιβλίο «Ασφαλιστικά Μέτρα» του Παρμενίωνα Τζίφρα, αντιπροέδρου ΑΠ.

1. Γενική Θεωρία των Ασφαλιστικών Μέτρων

Αφού η πολιτεία αναλαμβάνει μέσω των δικαστηρίων την έννομη προστασία των πολιτών, η προστασία αυτή οφείλει να είναι αποτελεσματική. Η έννομη προστασία μέσω της τακτικής διαδικασίας (πχ αγωγή) καταλήγει χρονοβόρα και είναι δυνατό λόγω της καθυστέρησης, να έρχεται «κατόπιν εορτής», απονέμοντας δικαιώματα σε έναν διάδικο, τα οποία πλέον –στο καθυστερημένο χρονικό σημείο έκδοσης της απόφασης- δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν.

Με αυτή τη σκέψη, δημιουργήθηκε μια ξεχωριστή διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων, η γρηγορότερη διαδικασία απονομής προστασίας, αυτή των ασφαλιστικών μέτρων. Συγκεκριμένα, **για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος** (λχ ο κίνδυνος ματαίωσης της ικανοποίησης του δικαιούχου) και γενικά σε επείγουσες περιπτώσεις διατάσσονται ασφαλιστικά μέτρα (ετυμ.από το «εξασφαλιστικά») που εξασφαλίζουν ένα δικαίωμα ή ρυθμίζουν την κατάσταση με ορισμένο τρόπο.

Ένα απλοϊκό παράδειγμα για κατανόηση: ο Α οφείλει στον Β και το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο του Α είναι το σπίτι του. Ο Β μαθαίνει ότι ο Α πρόκειται να το πωλήσει για να αποφύγει την οφειλή του. Έτσι ο Β **κινδυνεύει** να μην μπορέσει ποτέ να ικανοποιηθεί. Απευθύνεται με αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στο δικαστήριο και ζητά την εγγραφή προσημείωσης υποθήκης στο ακίνητο(η προσημείωση υποθήκης είναι ένα ασφαλιστικό μέτρο), ώστε ακόμη κι αν ο Α πωλήσει το ακίνητο, να μπορέσει να ικανοποιηθεί με αναγκαστική εκτέλεση.

- Τα 3 χαρακτηριστικά της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων

Η ταχύτητα , η πιθανολόγηση και η προσωρινή προστασία

Επειδή κινδυνεύω να ματαιωθεί ένα δικαίωμα μου, χρειάζομαι 1) άμεση προστασία(**χρονικά ταχεία**, εδώ και τώρα). Πρέπει αυτή να είναι πολύ γρηγορότερη

από την τακτική διαδικασία. Άμεσα γίνεται η συζήτηση και γρήγορα μετά απ' αυτήν. εκδίδεται η απόφαση.

Εφόσον το δικαστήριο για να ανταπεξέλθει στις ανάγκες του σύγχρονου κόσμου, θεσπίζει μια πολύ γρήγορη διαδικασία, είναι αυτονόητο ότι 2) ο έλεγχος που θα γίνει με αυτήν τη διαδικασία δεν θα είναι τόσο βαθύς, όπως στην τακτική διαδικασία, όπου απαιτείται η λεγόμενη «πλήρης απόδειξη» (99% βεβαιότητα). Στα ασφαλιστικά μέτρα, δεν απαιτείται πλήρης απόδειξη και αρκεί η λεγόμενη «**πιθανολόγηση**» (690). Πιθανολογείται δηλαδή (θεωρείται πιθανό πάνω από 50%) να υπάρχει πράγματι το επικαλούμενο δικαίωμα και πιθανολογείται επίσης η ύπαρξη της επείγουσας περίπτωσης, του κινδύνου.

3) Εφόσον όμως η απόφαση εκδόθηκε με έναν ελάχιστο βαθμό δικανικής πεποίθησης από τον συνήθως απαιτούμενο, είναι λογικό να μην αρκεί η απόφαση αυτή για να λύσει οριστικά την διαφορά μεταξύ των μερών αλλά αυτή να ισχύει μόνο «**προσωρινά**» (695). Για το πότε λήγει η προστασία που προσφέρει ένα ασφαλιστικό μέτρο, βλ. κεφάλαιο 13 αλλά σύντοπικά μπορεί να ειπωθεί ότι η προσωρινή προστασία της απόφασης που διατάζει ασφ. μέτρο ισχύει μέχρι να την αντικαταστήσει κάποια πιο οριστική απόφαση δικαστηρίου επί του ίδιου θέματος (τελεσίδικη απορριπτική της υπάρξεως του δικαιώματος για το οποίο ζητήθηκε η εξασφάλιση ή θετική (ως προς την ύπαρξη του δικαιώματος) που εκτελέστηκε).

Η προστασία των ασφαλιστικών μέτρων, είναι προσωρινή και καλύπτει το χρονικό σημείο από την εμφάνιση του κινδύνου μέχρι την έκδοση της απόφασης επί της κύριας δίκης, η οποία οριστικότερη απόφαση αναλαμβάνει την σκυτάλη της προστασίας ή αποφαίνεται ότι δεν υπάρχει δικαίωμα ή ανάγκη προστασίας.

Ασφαλιστικά μέτρα δύνανται να διαταχθούν **είτε πριν** την έναρξη της κύριας δίκης (εννοείται : για το ασφαλιστέο δικαίωμα) **είτε κατά την διάρκεια** αυτής, **όχι** όμως και **μετά** τον τερματισμό της. Αυτό το τελευταίο γιατί θεωρείται ελάσσων η προστασία μέσω της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (μικρότερος βαθμός δικανικής πεποίθησης) έναντι της μείζονος τακτικής διαδικασίας. Μάλιστα, στην περίπτωση ύπαρξης τελεσίδικης απόφασης που αποτελεί και εκτελεστό τίτλο, δεν υφίσταται καθόλου έννομο συμφέρον για την υποβολή αίτησης ασφαλιστικών μέτρων.

Ασφαλιστικά μέτρα μπορεί να διαταχθούν και για την εξασφάλιση δικαιώματος που δεν έχει γεννηθεί ακόμη. Όπως και στη διαγνωστική διαδικασία με το άρθρο 69 ΚΠολΔ (πρόωρη προστασία), έτσι και στα ασφαλιστικά μέτρα-ρητώς από το άρθρο 682.2-, «το δικαίωμα το οποίο εξασφαλίζεται μπορεί να είναι υπό αίρεση ή προθεσμία ή να αφορά μέλλουσα απαίτηση». Αντίθετα, για να γίνει αναγκαστική εκτέλεση, όπως

γνωρίζουμε, πρέπει η απαίτηση να είναι «βεβαία»(δεν μπορεί να είναι υπό αίρεση ή προθεσμία).

Τα άρθρα 682-703 είναι το γενικό μέρος των ασφαλιστικών μέτρων. Τα άρθρα 704-727 θεωρούνται τα «εξασφαλιστικά», αλλιώς «συντηρητικά» μέτρα (επειδή διασφαλίζουν, συντηρούν ένα δικαίωμα) και τα 728-736 τα «ρυθμιστικά» μέτρα επειδή ρυθμίζουν μια κατάσταση.

Ασφαλιστικά μέτρα δεν λαμβάνονται ποτέ αυτεπαγγέλτως, πρέπει ο ιδιώτης να κάνει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Μπορεί να διαταχθεί άλλο μέτρο από αυτό που ζητήθηκε αλλά πρέπει να υπάρχει αίτηση.

Ακούμε στην καθομιλουμένη «κάνω ασφαλιστικά μέτρα». Στην πραγματικότητα, πρόκειται για «αίτηση ασφαλιστικών μέτρων», τα οποία τελικώς διατάζονται ή όχι από το δικαστήριο. Δυστυχώς, η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων δεν διακόπτει την παραγραφή της κύριας αξίωσης. Παρ'ότι υπάρχουν φωνές στη θεωρία που ισχυρίζονται ότι είναι παράδοξο μια απλή εξώδικη δήλωση-όχληση να διακόπτει την παραγραφή και η επίσημη αίτηση ασφ. μέτρων ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου να μην τη διακόπτει, η νομολογία είναι ενιαία! Αυτή η συνέπεια θέλει ιδιαίτερη προσοχή στις διαφορές περί νομής, όπου η παραγραφή είναι ενιαύσια(=1 έτους) και ακόμη κι αν γίνει δεκτή η αίτηση ασφ. μέτρων, η κύρια αγωγή θα απορριφθεί, εάν έχει παρέλθει το διάστημα της παραγραφής.

2. Αρμοδιότητα

ΚΑΘ' ΥΛΗΝ

1)Καθ'ύλην αρμόδια είναι κατά κανόνα τα μονομελή πρωτοδικεία. (683.1) Ratio αυτού είναι να υπάρχει ένας μοναδικός δικαστής, ώστε να αποφασίζει μόνος του γρηγορότερα χωρίς συσκέψεις.

2)Εξαίρεση στον κανόνα του μονομελούς πρωτοδικείου υπάρχει όταν η κύρια υπόθεση υπάγεται στην καθ'ύλην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων. Τότε, καθ' ύλην αρμόδιο και για το ασφαλιστικό μέτρο θα είναι το ειρηνοδικείο. (683.2)

3)Εάν έχουμε άσκηση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων σε χρονικό σημείο κατά το οποίο έχει **ήδη αρχίσει** η **κύρια** δίκη και αυτή- η κύρια υπόθεση- δικάζεται στο Πολυμελές Πρωτοδικείο, τότε ιδρύεται **και συντρέχουσα καθ ύλην αρμοδιότητα** αυτού του ίδιου Πολυμελούς Πρωτοδικείου. (684) Μπορεί η «αίτηση ασφ.μ.» στο

Πολυμελές Πρωτοδικείο να κατατεθεί είτε αυτοτελώς, είτε και με τις προτάσεις της κύριας δίκης(686.5).

Δηλαδή: η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, σ' αυτήν την περίπτωση μπορεί να ασκηθεί είτε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο στο οποίο εκκρεμεί η κύρια υπόθεση είτε στο μονομελές πρωτοδικείο, σύμφωνα με τον γενικό κανόνα.

Το ίδιο(με την περίπτωση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου) ισχύει και για την περίπτωση που η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής **στο εφετείο**. Πχ: αποφαινεται σε πρώτο βαθμό ένα δικαστήριο και έπειτα παρουσιάζεται ο κίνδυνος για την αντιμετώπιση του οποίου πρέπει να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα.

ΚΑΤΑ ΤΟΠΟ

1)Καθορίζεται από τις γενικές διατάξεις 22 ΚπολΔ επ.,

2)καθιερώνεται και συντρέχουσα κατά τόπον αρμοδιότητα και του δικαστηρίου που βρίσκεται στον τόπο που τα ασφαλιστικά μέτρα θα εκτελεστούν. (683.4)

3. Προδικασία

Η «αίτηση ασφαλιστικών μέτρων» **κατατίθεται στη γραμματεία** του δικαστηρίου. Η γραμματεία υποβάλλει την αίτηση στο δικαστή. **Προσδιορίζεται η δικάσιμος(από τον δικαστή υπηρεσίας)** ανάλογα με τη φύση και τις ανάγκες της υποθέσεως, πιο γρήγορα ή πιο αργά, αλλά σε κάθε περίπτωση σύντομα, εφόσον η ταχύτητα είναι ένας λόγος ύπαρξης της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων. Γίνεται και εδώ **κλήση εκείνου κατά του οποίου απευθύνεται η αίτηση**.

Άξιο σχολιασμού εδώ : η κλήση είναι υποχρεωτική για να πραγματοποιείται η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως (110 ΚΠολΔ). Υπάρχει η εξαίρεση του άρθρου 687 που ορίζει ότι «σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις», το δικαστήριο μπορεί να συζητήσει την αίτηση χωρίς να κλητεύσει εκείνον κατά του οποίου απευθύνεται. Δηλαδή καθιερώνει μια **EX PARTE διαδικασία** (“ex parte”=“από το μέρος”. Εννοεί: μόνο από το ένα μέρος- ερήμην δηλαδή του άλλου).

Υπάρχουν ορισμένες φωνές στη θεωρία που ισχυρίζονται ότι οι ex parte διαδικασίες (άλλο παράδειγμα τέτοιας είναι η έκδοση της διαταγής πληρωμής)παραβιάζουν το δικαίωμα ακροάσεως. Η άποψη αυτή είναι λανθασμένη καθώς και εδώ θα υπάρξει ακρόαση, απλά με μικρή καθυστέρηση(περισσότερα παρακάτω). Η αντίθετη μάλιστα εκδοχή σε ορισμένες περιπτώσεις θα αχρήστευε τη διαδικασία των

ασφαλιστικών μέτρων. ΠΧ: το πλοίο του αντιδίκου-επί του οποίου ο αιτών ζητά συντηρητική κατάσχεση για να διασφαλίσει ότι θα μπορέσει να ικανοποιηθεί η χρηματική απαίτησή του- είναι προγραμματισμένο να αποπλεύσει από ελληνικό λιμένα σε 3 ώρες. Εάν κληθεί ο αντίδικος, υπάρχει η πολύ σοβαρή πιθανότητα να καλέσει αυτός με τη σειρά του στο τηλέφωνο τον πλοίαρχο για να αποπλεύσει αμέσως.

4. Κύρια διαδικασία

Η συζήτηση είναι **προφορική**. **Δεν** κατατίθενται, κατ'εξαιρέση του γενικού κανόνα, έγγραφες **προτάσεις**.

Αντί αυτών, κατατίθενται τα λεγόμενα «**σημειώματα**» ή «**υπομνήματα**», στα οποία αναπτύσσεται η υπόθεση. Αυτά κατατίθενται είτε επί της έδρας στην προφορική συζήτηση είτε στην ταχθείσα προθεσμία από τον δικαστή(συνήθως 2-3 μέρες μετά τη συζήτηση).

5. Νομιμοποίηση

Όπως σε όλη την πολιτική δίκη, υπάρχει α) η κατά κανόνα νομιμοποίηση του δικαιούχου(για ακρίβεια: αυτού που ισχυρίζεται ότι είναι δικαιούχος) και β) η κατ'εξαιρέση νομιμοποίηση (λχ: πλαγιαστική άσκηση δικαιώματος προς λήψη ασφαλιστικών μέτρων: ο δανειστής ασκεί το δικαίωμα του οφειλέτη του).

-Ως προς την ικανότητα αυτοπρόσωπης δικαστικής παράστασης

Σημαντική εξαίρεση από τους γενικούς κανόνες αποτελεί το άρθρο 63.2 ΚΠολδ, που ορίζει ότι στα ασφαλιστικά μέτρα μπορεί να παρίσταται και «όποιος δεν είναι ικανός για δικαιοπραξία», δηλαδή σύμφωνα με τη νομολογία : α) ανήλικοι κάτω των 18 ετών και β) όσοι έχουν τεθεί υπό δικαστική συμπαράσταση, γ) **όχι όμως** ανήλικοι κάτω των 10 ετών, παρ'ότι και αυτοί φαίνεται να εντάσσονται στο γράμμα της διάταξης.

-Ως προς την ικανότητα προς το δικολογείν

Επιπλέον, σύμφωνα με το 94.2β ΚΠολδ, κατ'εξαιρέση στα ασφαλιστικά μέτρα επιτρέπεται δικαστική παράσταση ΧΩΡΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟ (η ακριβής διατύπωση του άρθρου είναι: "για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος" όμως εννοεί ότι αυτό επιτρέπεται "στη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων"). Η ratio αυτού είναι προφανώς η αποφυγή της πιθανής καθυστέρησης που συνεπάγεται η εύρεση δικηγόρου . Μπορεί

ο δικαστής όμως να υποχρεώσει το διάδικο να προσλάβει δικηγόρο. [υπενθυμίζονται τα εξής για λόγους κατανόησης (“**εκτός ύλης**” αλλά χρήσιμα για τα μαθήματα ΠολΔικ):

-Η ικανότητα δικαίου (έννοια ουσιαστικού δικαίου)(= ικανότητα να είναι κάποιος υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων) αντιστοιχεί στην δικονομική έννοια της ικανότητας διαδίκου= ικανότητα να είναι κάποιος διάδικο μέρος γενικά για κάποιο δικαίωμα του

-Η ικανότητα προς δικαιοπραξία (έννοια ουσιαστικού δικαίου) αντιστοιχεί στην δικονομική έννοια της ικανότητας προς αυτοπρόσωπη δικαστική παράσταση (=μη ανάγκη “νόμιμου αντιπροσώπου”, όπως χρειάζεται ο ανήλικος ή ο δικαστικώς συμπαραστατούμενος)

-Νομιμοποίηση= ικανότητα κάποιου να συμμετέχει σε συγκεκριμένη δίκη για συγκεκριμένο δικαίωμα. Η νομιμοποίηση είναι είτε 1) κατα κανόνα νομιμοποίηση= ισχυρισμός του διαδίκου ότι αυτός είναι ο φορέας του επίδικου δικαιώματος 2) είτε κατ'εξαιρεση νομιμοποίηση= δεν ισχυρίζονται ότι είναι φορείς του δικαιώματος αλλά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις επιτρέπει ο νόμος να διεξάγουν τη δίκη αυτοί οι “ μη-δικαιούχου διαδικοί” (λχ πλαγιαστική αγωγή από δανειστή, συνδικος πτώχευσης)

-Ικανότητα προς το δικολογείν= ικανότητα επικοινωνίας με το συγκεκριμένο δικαστήριο. Την έχει μόνο δικηγόρος “διορισμένος” στο αντίστοιχο ή ανώτερο δικαστήριο (πχ παρ'Αρειω Πάγω). Εξαιρεση: στη διαδικασία ασφ. μέτρων, μπορεί να παρίσταται ο διάδικος και χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο (αρθρο 94.2β. Πρόκειται για την εξαιρεση που αναφέρθηκε αμέσως παραπάνω.)

6.Προδικαστικά Ζητήματα

Αν ανακύψουν προδικαστικά ζητήματα(λχ η ιδιότητα του αιτούντος ως κληρονόμου), ακόμη κι αν το ζήτημα είναι εκκρεμές σε άλλη δίκη που έχει ήδη αρχίσει, δεν αναβάλλεται η εκδίκαση των ασφαλιστικών μέτρων αλλά ο δικαστής εξετάζει και το προδικαστικό ζήτημα, δηλ. το πιθανολογεί. Αυτό συμβαίνει γιατί η αναβολή θα «αχρήστευε» τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

7. Προσωρινή Διαταγή του 691Α

A) ENNOIA: Όπως η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο σύνολο της καλύπτει (από άποψη προστασίας) το διάστημα από την εμφάνιση του κινδύνου μέχρι την έκδοση κάποιας άλλης «οριστικότερης-καταλληλότερης» απόφασης δικαστηρίου, **με τον ίδιο τρόπο** η προσωρινή διαταγή που εκδίδει ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων (691Α) **καλύπτει** το διάστημα από την κατάθεση της αίτησης ασφ.μ. μέχρι την έκδοση της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων.

Επανάληψη αυτού με άλλα λόγια:

Εάν ο κίνδυνος είναι τόσο άμεσος που αυτός ίσως επέλθει και πριν την έκδοση της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων, η οποία χρονικά λχ μπορεί να χρειαστεί 2 μέρες, τότε υπάρχει η δυνατότητα έκδοσης προσωρινής διαταγής (είτε με «αίτηση προσωρινής διαταγής» είτε και αυτεπάγγελα-σχεδόν ποτέ στην πράξη-), ώστε να ληφθούν εξασφαλιστικά του δικαιώματος μέτρα πριν την έκδοση της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων. Αυτά λήγουν με την έκδοση της απόφασης και αντικαθίστανται με νέα, εάν η απόφαση κάνει δεκτή την αίτηση των ασφαλιστικών μέτρων.

Κλασικό παράδειγμα προσωρινής διαταγής: η απαγόρευση πραγματικών ή νομικών μεταβολών επί του αντικειμένου.

Η αίτηση προσωρινής διαταγής δεν έχει συγκεκριμένο ορισμένο τρόπο με τον οποίο πρέπει να πραγματοποιείται. Είναι δυνατή είτε με σώρευση αιτήματος για αυτήν στην αίτηση ασφ.μ., είτε με αυτοτελές δικόγραφο-αίτηση προσωρινής διαταγής, είτε με προφορική αίτηση, είτε με το σημείωμα κλπ.

B) Σημαντική η πρόβλεψη ότι: **αν** γίνει δεκτό το αίτημα **προσωρινής διαταγής** και αυτή **εκδοθεί**, πρέπει η κανονική συζήτηση των ασφαλιστικών μέτρων να πραγματοποιηθεί εντός 30 ημερών από την έκδοση της διαταγής. Λόγος της διάταξης αυτής είναι να αποφεύγεται η υπέρμετρη χρονικά δέσμευση του καθ'ου η αίτηση, με βάση μια κρίση αρκετά πρόχειρη-επιφανειακή (λέγεται «συνοπτική διάγνωση» η διεργασία που κάνει ο δικαστής πριν την έκδοση της προσωρινής διαταγής, όχι πιθανολόγηση).

Γ) ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ –από τον καθ'ου- ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΔΙΑΤΑΓΗΣ που τον βλάπτει(691Α.2 τελευταίο εδάφιο) :

1. Ανακοπή του 702 (λχ η προσωρινή διαταγή εκτείνεται σε περισσότερα αντικείμενα απ'ότι είναι αναγκαίο για την εξασφάλιση του υπέρ'ου η προσωρινή διαταγή).

2. Αίτηση ανάκλησης κατά το 696 παραγρ.1(λόγω μη-κλήτευσης) ή παραγρ.3 (νέα περιστατικά)

3. Αυτεπαγγέλτως δεύτερη προσωρινή διαταγή, η οποία ανακαλεί ή μεταρρυθμίζει την πρώτη.

Δ)Εκτέλεση των Προσωρινών Διαταγών (700.3):

Η προσωρινή διαταγή, η οποία μπορεί να εκδοθεί μαζί με την κατάθεση της αίτησης ασφ.μ. αφού προηγηθεί περιορισμένη συζήτηση- συνοπτική διάγνωση, εκτελείται (λόγω του κατεπείγοντος χαρακτήρα της διαταγής αυτής) **αμέσως μόλις καταχωριστεί η προσωρινή διαταγή. Θα καταχωριστεί είτε με σημείωση του δικαστή στα πρακτικά** (πριν αυτά εκδοθούν ολόκληρα), **είτε** κάτω από την αίτηση ασφ. μέτρων.

8.Απόδειξη- Η «Πιθανολόγηση» ως βαθμός πεποίθησης (690)

Στα ασφαλιστικά μέτρα, λόγω της ανάγκης ταχείας αποφάσεως, δεν είναι δυνατός ο εις βάθος έλεγχος των πραγματικών ισχυρισμών, δεν είναι δυνατή η τήρηση του κανόνα της «πλήρους αποδείξεως», της πλήρους δικανικής πεποίθησης (βεβαιότητα 99%). Αν τηρούνταν αυτός ο κανόνας, θα καταλήγαμε με μια χρονοβόρα δεύτερη «τακτική» διαδικασία.

Αντί λοιπόν της πλήρους δικανικής πεποιθήσεως, υιοθετείται από το άρθρο 690, η «πιθανολόγηση» ως βαθμός πεποίθησης στα ασφαλιστικά μέτρα. Και η έννοια της πιθανολόγησης είναι γνωστή από το άρθρο 347 του ΚΠολΔ, όπου ορίζεται ότι «αρκεί απλά να σχηματισθεί πιθανότητα σε σχέση με την αλήθεια των ισχυρισμών».

Εδώ, οι ισχυρισμοί που πρέπει να θεωρηθούν πιθανοί (πάνω από 50% πιθανοί) είναι : 1) τα θεμελιωτικά του δικαιώματος γεγονότα και 2) η ύπαρξη επείγουσας περίπτωσης- κινδύνου.

Το βάρος αποδείξεως ακολουθεί τους γενικούς κανόνες. Ο αιτών πρέπει να αποδεικνύει τα θεμελιωτικά της αιτήσεως του πραγματικά γεγονότα.

Επίσης, στην έννοια της «πιθανολογήσεως» ανήκει και η λήψη οποιωνδήποτε αποδεικτικών μέσων κρίνονται κατάλληλα, χωρίς περιορισμούς. Λόγου χάρη, λαμβάνονται υπ όψιν οι κατάθέσεις μαρτύρων, χωρίς τους αποδεικτικούς περιορισμούς των 393επ.

9. Γενικές Αρχές που ισχύουν στα Ασφαλιστικά Μέτρα

1) Το δικαστήριο διατάζει τα ασφαλιστικά μέτρα, που κατά τη δική του κρίση είναι ενδεδειγμένα. **Δεν υποχρεούται να διατάξει αυτό που ζητείται** με την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Ενδεχόμενη αποδοχή εκ μέρους του καθου δεν ασκεί επιρροή. (692.1)

2) Μπορούν να διαταχθούν **περισσότερα από ένα** ασφαλιστικά μέτρα. (692.2)

3) Ισχύει η αρχή της αναλογικότητας στα ασφαλιστικά μέτρα. Δηλαδή, **δεν** πρέπει να διατάσσονται **περισσότερα** ασφαλιστικά μέτρα **από όσα είναι αναγκαία** για να αποφευχθεί ο κίνδυνος. Επίσης, ανάμεσα σε περισσότερα πιθανά ασφαλιστικά μέτρα, πρέπει να διατάσσεται **το λιγότερο επαχθές**. (690.3) ΠΧ1 : η προσημείωση υποθήκης (απλώς εξασφαλίζει μελλοντική ικανοποίηση) είναι λιγότερο επαχθές μέτρο από τη συντηρητική κατάσχεση (η οποία απαγορεύει και διαθέσεις). ΠΧ2: Η εγγυοδοσία είναι το λιγότερο επαχθές απ'όλα τα ασφαλιστικά μέτρα. Γι αυτό υπάρχει και η διάταξη του 705.

4) Τα ασφαλιστικά μέτρα **δεν** πρέπει να συνίστανται στην **ικανοποίηση του δικαιώματος** του οποίου ζητείται η εξασφάλιση. Αυτός ο απαγορευτικός κανόνας θεσπίζεται για να μην δημιουργεί περαιτέρω προβλήματα η επιβολή ασφαλιστικών μέτρων, λχ στην υποθετική περίπτωση όπου αρχικά διατάσσεται με ασφαλιστικό μέτρο ο εργοδότης να αποδεχθεί την εργασία του εργαζομένου, αναβιώνοντας έτσι στην πραγματικότητα την σχέση εργασίας και τελικά, η διαγνωστική δίκη αποφαίνεται ότι κακώς συνέβη αυτό επειδή είχε λυθεί εγκύρως η σύμβαση εργασίας.

Εξαίρεση σ' αυτόν τον κανόνα θεσπίζεται **περιοριστικά** με τις διατάξεις 728, 729.

5) Δεν πρέπει να προσβάλλουν δικαιώματα τρίτων, ιδίως όταν το ασφαλιζόμενο δικαίωμα είναι υπό αίρεση ή προθεσμία. (692.5)

6) Τα άρθρα 704-738 **περιοριστικώς απαριθμούν τα ασφαλιστικά μέτρα που μπορούν να διαταχθούν**. Δεν μπορούν να διαταχθούν μη προβλεπόμενα από αυτά τα άρθρα, με μοναδική εξαίρεση την προσωρινή ρύθμιση κατάστασης στο άρθρο 732.

7) Τα ασφαλιστικά μέτρα επιβάλλονται πάντοτε **από δικαστήριο**. **Εξαίρεση** σ' αυτή την αρχή είναι η μεγάλης πρακτικής σημασίας διάταξη του άρθρου 724 SOS. Πρόκειται για τη λεγόμενη **«αυτοδύναμη»** επιβολή ασφαλιστικού μέτρου με βάση διαταγή πληρωμής που έχει εκδοθεί και από 1/1/2016 με την θέση σε ισχύ του μ.4335/2015 και με οριστική απόφαση δικαστηρίου εισαγωγικού βαθμού.

10. Εκτέλεση απόφασης που επιβάλλει ασφαλιστικό μέτρο

1) Τα εξασφαλιστικά μέτρα (704-727) εκτελούνται με αντίγραφο της απόφασης που τα διατάζει. Δεν απαιτείται ούτε έκδοση απογράφου, ούτε προηγούμενη κοινοποίηση της απόφασης. Γίνεται ρητή μνεία του τρόπου εκτέλεσης της απόφασης επιβολής του ασφαλιστικού μέτρου, γιατί πολλά μέτρα που «θυμίζουν» αναγκαστική εκτέλεση (λχ συντηρητική κατάσχεση), γίνονται πάραυτα χωρίς απόγραφο και χωρίς κοινοποίηση.

2) Αντίθετα, για τα ρυθμιστικά μέτρα (δηλ. για τα 728-735) κατ'εξίρεση απαιτείται α) επίδοση του αντιγράφου της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων β) μαζί με επιταγή προς εκούσια συμμόρφωση (άλλοι την ονομάζουν: επιταγή προς πληρωμή) και γ) αναμονή 1 ημέρας (24 ωρών) –όχι 3 ημερών όπως στην αναγκαστική εκτέλεση- πριν την επόμενη πράξη «εκτέλεσης» της απόφασης.

3) Για την εκτέλεση της απόφασης που αφορά δικαστικά έξοδα, ισχύουν τα αμέσως παραπάνω υπό 2. (690.4)

11. Διαφορές κατά την εκτέλεση της απόφασης ασφ.μ.= Ανακοπή(702) κατά της επιβολής του ασφαλιστικού μέτρου

Μόλις γίνει δεκτή η αίτηση ασφ.μ. από το δικαστήριο, θα εκτελεστεί η απόφαση αυτή δηλ. θα επιβληθεί ένα ασφαλιστικό μέτρο. Κατά τη διαδικασία της επιβολής του, μπορεί να εμφιλοχωρήσουν «ακκυρότητες» και αυτές τις ακκυρότητες, προφανώς ο καθου το ασφαλιστικό μέτρο έχει συμφέρον να τις επικαλεστεί για να σταματήσει η δέσμευση του από την απόφαση.

Οι αντιρρήσεις αυτές μπορεί να είναι πολλών ειδών, μάλιστα μπορεί να μην είναι όλες «ακκυρότητες» αλλά και προβολή νέων πραγματικών ισχυρισμών που δικαιολογούν την ανάκληση του ασφαλιστικού μέτρου και της απόφασης που το διατάζει.

Βασική διάταξη εδώ είναι το άρθρο 702, που ορίζει ότι όλες αυτές οι διαφορές θα εκδικαστούν από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση ασφ. Μέτρων και κυρίως σύμφωνα με την ίδια γρήγορη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, τη διαδικασία των άρθρων 686επ.

Για λόγους κατανόησης του άρθρου 702, αναφέρονται ενδεικτικά κάποιες

αντιρρήσεις:

- Πχ 1: Επεβλήθη συντηρητική κατάσχεση σε ακατάσχετα εκ του νόμου πράγματα.
- Πχ 2α): Ακκυρότητα διαδικασίας εκτέλεσης του ασφ. Μέτρου: πχ δεν επιδόθηκε το αντίγραφο της απόφασης (σε οποιοδήποτε ασφ μέτρο) ή δεν επιδόθηκε επιταγή προς πληρωμή σε εκτέλεση προσωρινής επιδίκασης απαίτησης (728).
- Πχ 3: Το διαταχθέν ασφαλιστικό μέτρο ήρθη αυτοδικαίως λόγω μη εμπρόθεσμης άσκησης της κύριας αγωγής και παρέλευση της προθεσμίας του άρθρου 693.

12. Προσωρινό Δεδικασμένο

Η απόφαση επί αίτησης ασφ.μ. έχει δεδικασμένο, το οποίο όμως είναι «προσωρινό». Συγκεκριμένα, δεσμεύει το δικαστήριο που καλείται να αποφασίσει επί άλλης αίτησης ασφαλιστικών μέτρων για την ίδια διαφορά των ίδιων διαδίκων, μέχρι όμως να προσκομισθούν νέα στοιχεία για αυτήν(ακριβέστερα: να πιθανολογηθεί η ύπαρξη νέων στοιχείων, οπότε προχωρά στην εξέταση της νέας αίτησης).

13. Πότε λήγει η προστασία ενός ασφαλιστικού μέτρου (πολύ σημαντικό κεφάλαιο)

Α) Ξεκινήσαμε στο κεφάλαιο 1 (Γενική Θεωρία) λέγοντας ότι η διαδικασία των ασφ. Μέτρων θεσπίζεται για να προστατεύσει από έναν κίνδυνο που υφίσταται εδώ και τώρα και για ένα χρονικό διάστημα μέχρι την έκδοση κάποιας «περισσότερο κανονικής» απόφασης, λχ μέχρι την έκδοση μιας απόφασης τακτικής διαδικασίας. Η προσωρινή προστασία σταματά σε εκείνο το χρονικό σημείο γιατί αναλαμβάνει τη σκυτάλη της προστασίας μια απόφαση, η οποία έχει πλήρη απόδειξη και μεγαλύτερα εχέγγυα ότι είναι ορθή. Με τον ίδιο τρόπο σταματά η προσωρινή προστασία, όταν η οριστικότερη απόφαση αυτή απορρίπτει την ανάγκη προστασίας επειδή απορρίπτει την ύπαρξη δικαιώματος.

Αυτό συμβαίνει (άρθρο 698) όταν εκδίδεται επί της κύριας δίκης μια **1)** θετική απόφαση για την ύπαρξη του δικαιώματος που εξασφαλίστηκε η οποία επιπλέον εκτελέστηκε ή **2)** όταν εκδίδεται μια αρνητική περί της ύπαρξης του δικαιώματος απόφαση, η οποία τελεσιδίκησε. **3)** Το ίδιο συμβαίνει εάν συμβιβαστούν τα μέρη

(συμβιβασμός) καθώς και

4)30 μέρες μετά τη λήξη της δίκης με άλλον τρόπο (λχ εάν παραιτηθεί ο ενάγων από την αγωγή του, καθώς δεν υπάρχει πλέον η θέληση της οριστικής προστασίας άρα δεν πρέπει να συνεχίζεται καταχρηστικά μια προσωρινή προστασία).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Όμως η απόφαση που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο **δεν παύει αυτοδικαίως** αλλά **πρέπει** αυτό να γίνει **με αίτηση**, προφανώς αυτού που έχει έννομο συμφέρον. Αυτά ορίζονται στο άρθρο 698 περί «Υποχρεωτικής Ανάκλησης».

Β) Είναι δυνατόν όμως η προστασία του ασφαλιστικού μέτρου να παύσει και πριν εκδοθεί μια επόμενη απόφαση, κυρίως επειδή **ανακλήθηκε** μετά από αίτηση κατά το άρθρο 696 ή 697. (Βλ επόμενο κεφάλαιο.)

Γ) Και τέλος, η προστασία του ασφαλιστικού μέτρου **παύει** σε μια εξαιρετική περίπτωση και **αυτοδικαίως**: όταν το δικαστήριο ορίζει μια προθεσμία για να επιχειρήσει μια πράξη ο αιτών τα ασφαλιστικά μέτρα και αυτός δεν την επιχειρεί. **Την εξασφάλιση του αιτούντος παρά την μη-επιχείρηση της ταχθείσας πράξης, την εκλαμβάνει ο νόμος ως «μη- ανεκτή» εξασφάλιση του** και γι αυτό αίρει αυτοδικαίως την ισχύ της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων. («αυτοδίκαια άρση»)

Οι περιπτώσεις είναι δύο:

693.2= Εάν το ασφαλιστικό μέτρο διατάχθηκε **πριν** την άσκηση της κύριας αγωγής για την κύρια υπόθεση, ο δικαστής που το διατάσσει **μπορεί** να ορίσει προθεσμία για την άσκησή της κύριας αγωγής, όχι μικρότερη από 30 ημέρες. Αν παρέλθει αυτή η προθεσμία, το ασφ. μέτρο αίρεται αυτοδικαίως, εκτός εάν επιδώσει ο αιτών διαταγή πληρωμής. Εδώ η πρόθεση του αιτούντος να λύσει με οριστικό τρόπο τη διαφορά με έκδοση δ.π. αρκεί για τη διατήρηση της προσωρινής προστασίας.

Η υποχρέωση του αιτούντος να ασκήσει αγωγή υφίσταται **μόνο εάν** ο δικαστής **ορίσει προθεσμία** προς άσκηση της αγωγής αλλά αντίθετα, εξαιρετικά στην περίπτωση που διατάχθηκε συντηρητική κατάσχεση, μεσεγγύηση και προσωρινή επιδίκαση απαίτησης **υποχρεούται ευθέως εκ του νόμου**.

694= Εάν έχει υποχρεωθεί ο αιτών τα ασφαλιστικά μέτρα να καταθέσει εγγύηση μέσα σε ορισμένη προθεσμία και δεν την καταθέτει. Θα αρθεί αυτοδικαίως το ασφ. μέτρο. **ΠΡΟΣΟΧΗ:** πρόκειται για εγγύηση που δίνει ο *αιτών* την εξασφάλιση και όχι εκείνος κατά του οποίου στρέφεται το μέτρο, όπως συμβαίνει στο ομώνυμο ασφαλιστικό μέτρο του 704. Προφανώς η εγγυοδοσία του αιτούντος γίνεται για την περίπτωση που δεν είναι επαρκής ο βαθμός πιθανολόγησης του δικαιώματος του και

όταν η περιουσία του δεν επαρκεί για να αποζημιωθεί ο «καθου το ασφ. μέτρο» για τις ζημιές του από το μέτρο, σε περίπτωση που ο πρώτος ηττηθεί στην κύρια δίκη.

14. Ανάκληση ή Μεταρρύθμιση απόφασης κατά 696 και 697

Πριν αναφερθούμε διεξοδικότερα στις περιπτώσεις ανακλήσεως ασφαλιστικών μέτρων, πρέπει να ειπωθεί ότι είναι ένας θεσμός που τον συναντάμε στα ασφαλιστικά μέτρα πρώτη φορά με τέτοια ευρεία χρήση και αυτό συμβαίνει λόγω της **απαγόρευσης ενδίκων μέσων κατά των αποφάσεων που διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα(699)**. Εξαίρεση αποτελούν οι υποθέσεις των ασφ. μέτρων που αφορούν διαφορές νομής, στις οποίες επιτρέπονται ένδικα μέσα.

Η απαγόρευση αυτή, πρωτοφανής, θεσπίζεται λόγω της φύσης της διαδικασίας των ασφ. μέτρων, εντός των κόλπων της οποίας, αξιολογείται ως σημαντικότερη η ταχύτατη προστασία και ως λιγότερο σημαντική η ορθότητα της απόφασης, η οποία θα διασφαλιζόταν με τη θέσπιση ενδίκων μέσων.

Όμως, παρά την μη-ύπαρξη ενδίκων μέσων στα ασφ. μέτρα, υπάρχει η δυνατότητα μεταρρύθμισης και **ανάκλησης** της απόφασης που εκδόθηκε και διέταξε ασφαλιστικά μέτρα.

Υπάρχουν 3 κύριες περιπτώσεις ανάκλησης ή μεταρρύθμισης: 1)696 παραγρ.1 – από το εκδόν την απόφαση δικαστήριο 2)696 παραγρ. 3 – από το εκδόν την απόφαση δικαστήριο 3)697 – από το δικαστήριο **που δικάζει την κύρια υπόθεση**

1)696.1: Αν κάποιος **δεν κλήθηκε** κατά τη συζήτηση και έχει έννομο συμφέρον, δικαιούται να ζητήσει την ανάκληση της απόφασης που διατάζει ασφ. μέτρα. Το ότι ο νόμος αναφέρει ότι υπάρχει το ίδιο δικαίωμα και στην περίπτωση που «δεν έλαβε μέρος» κάποιος στη συζήτηση **ΔΕΝ** έχει την έννοια ότι το δικαίωμα αυτό έχει και ο νομίμως κλητευθείς αλλά μη- παριστάμενος στη συζήτηση. Το δικαίωμα υπάρχει μόνο γι αυτόν που δεν κλητεύθηκε καθόλου ή δεν κλητεύθηκε προσηκόντως.

Αυτό στην πράξη συμβαίνει συνήθως στην περίπτωση κατά την οποία το δικαστήριο προβαίνει στη συζήτηση χωρίς κλήση του καθου λόγω άμεσου κινδύνου(ex parte 687) και στην περίπτωση της πλημμελούς κλήτευσης του.

Το δικαίωμα αυτό δεν έχει μόνο ο διάδικος κατά του οποίου απευθύνθηκε η αίτηση ασφ. μέτρων αλλά και κάθε τρίτος(μη-διαδικος) ισχυριζόμενος ότι έχει δικαιώματα τα

οποία τίγονται από την προς ανάκληση απόφαση. Δεν είναι ανάγκη να επικαλεστεί νέα στοιχεία, γιατί νέο στοιχείο αποτελεί ούτως ή άλλως η ύπαρξη των δικαιωμάτων του, τα οποία δεν συνεκτιμήθηκαν κατά την έκδοση της απόφασης. Μοιάζει πολύ αυτή η περίπτωση με την τριτανακοπή του 583Κπολδ.

2)696.3: όποιος έχει έννομο συμφέρον (έχει έννομο συμφέρον προφανώς ο καθου τα μέτρα αλλά και ο υπερ ου ,εάν συντρέχει λόγος για την περαιτέρω επέκταση του μέτρου υπερ αυτού) μπορεί να ζητήσει την ανάκληση ή μεταρρύθμιση της απόφασης, εάν επήλθε **μεταβολή των πραγμάτων** που να την δικαιολογεί.

Χρόνος: **Αυτό το δικαίωμα το έχει μέχρι** την συζήτηση της κύριας υπόθεσης στο αρμόδιο γι αυτήν δικαστήριο, γιατί μετά απ αυτήν, ανάκληση-μεταρρύθμιση μπορεί να γίνει μόνο από το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση. Από την συζήτηση και μετά δηλαδή, είναι το δικαστήριο της κύριας υπόθεσης αποκλειστικώς αρμόδιο.

Ως «πράγματα» τα οποία μεταβλήθηκαν, εννοούνται φυσικά τα οψιγενή γεγονότα(=που γεννήθηκαν μετά την έκδοση της απόφασης), όσο και τα οψιφανή(=αυτά που προυπήρχαν αλλά δεν προβλήθηκαν κατά τη συζήτηση επειδή δεν τα γνώριζε ο διάδικος).

ΔΕΝ θεωρούνται νέα στοιχεία: οι **πραγματικές πλημμέλειες** της αποφάσεως (λχ εσφαλμένη εκτίμηση αποδείξεων. Αν αυτό γινόταν δεκτό, θα είχαμε ουσιαστικά παραβίαση του κανόνα περί απαγόρευσης ενδίκων μέσων στις αποφάσεις ασφ. μέτρων(699) καθώς και του προσωρινού δεδικασμένου, εφόσον θα έπαιε να είναι δεσμευτική η απόφαση χωρίς πιθανολόγηση νέων στοιχείων.) Το ίδιο ακριβώς ισχύει και για τις **νομικές πλημμέλειες** (λχ νομικά σφάλματα κατά την εφαρμογή ή ερμηνεία των νόμων).

3) 697: Από την πρώτη συζήτηση της κύριας υπόθεσης στο δικαστήριο και μετά, διάδικος που έχει έννομο συμφέρον μπορεί με αίτηση του να ζητήσει **από το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση**, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει την απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει αίτηση ασφ. μέτρων. Με αυτή την αίτηση (της ανάκλησης) δημιουργείται μια παρεμπόπτουσα δίκη κατά τη διάρκεια της κύριας δίκης!

Η αίτηση ανάκλησης αυτή(του 697) διαφέρει από τις παραπάνω(696.1 και 696.3), γιατί το δικαστήριο της κύριας υπόθεσης έχοντας **πλήρη γνώση ολόκληρης της υπόθεσης θεωρείται από τον νόμο ως καταλληλότερο για να κρίνει** εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του διαταχθέντος ασφ. μέτρου ή αν αυτό πρέπει να ανακληθεί- μεταρρυθμισθεί. Με αυτή την αίτηση, χωρίς ανάγκη επίκλησης νέων στοιχείων, επιτυγχάνεται **επανεξέταση** της αίτησης ασφ. μέτρων και της πρώτης

απόφασης του δικαστηρίου των ασφ. μέτρων και ως προς τις πραγματικές ή νομικές πλημμέλειες της. Πρόκειται για ένα **οιονεί ένδικο μέσο**, ως **υποκατάστατο των ενδίκων μέσων που απαγορεύονται(699)**. Ο λόγος για τον οποίο είναι αυτό δυνατό είναι η γνώση από το δικαστήριο της κύριας υπόθεσης όλων των στοιχείων της δικογραφίας με αποτέλεσμα η κρίση του περί ανάγκης ή μη ασφ. μέτρων να έχει περισσότερες εγγυήσεις ορθότητας.

Σύμφωνα με το 688.2, στην αίτηση για μεταρρύθμιση ή ανάκληση, πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους ζητείται. Αυτοί οι λόγοι εδώ(στην 697), μπορεί να αναφέρονται στα στοιχεία που ολοκληρωμένα υπάρχουν στον φάκελο της δικογραφίας της κύριας υπόθεσης.

15. Υποχρεωτική ανάκληση

Βλέπε άρθρο 698 και κεφάλαιο 13 του παρόντος. Εντάχθηκε στο κεφάλαιο περί της λήξης της προστασίας των ασφ. μέτρων για λόγους καλύτερης κατανόησης του θεσμού ως όλου.

16. Αυτοδίκαιη Άρση Ασφαλιστικών Μέτρων

Βλέπε άρθρο 693.2 και 694 και κεφάλαιο 13 του παρόντος. Εντάχθηκε στο κεφάλαιο περί της λήξης της προστασίας των ασφ. μέτρων για λόγους καλύτερης κατανόησης του θεσμού ως όλου.

Παραμένουν ως αυτοτελείς τίτλοι κεφαλαίων γιατί είναι ερωτήσεις που προτιμώνται κατά την εξέταση, η οποία έχει θεωρητικό περιεχόμενο.

17. Σύνομη Μελέτη των συγκεκριμένων Ασφαλιστικών

Μέτρων

Ανάγνωση των άρθρων του ΚΠολΔ (704-738) που περιέχουν τα ασφαλιστικά μέτρα που μπορούν να διαταχθούν. Αυτά ονομάζονται “Τα κατ’ιδίαν ασφαλιστικά μέτρα”.

Πολλές χρονιές, μια απο τις 3 ερωτήσεις του σκέλους ασφ. Μέτρων είναι η “ανάλυση” ενός συγκεκριμένου ασφ. Μέτρου.

Κατ’ιδίαν ασφ μέτρα (αρκεί η γνώση του Κώδικα):

1) **Εγγυοδοσία (704)**. ΠΡΟΣΟΧΗ: α) δεν είναι “ΕΓΓΥΗΣΗ” ΤΟΥ ΑΚ, β) δεν είναι “ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ 694” ΚΠολΔ η οποία δίνεται για εξασφάλιση όχι του αιτούντος-όπως στο 704- αλλά για εξασφάλιση του αντιδίκου, για την περίπτωση που θα κριθεί μετέπειτα η μη-ύπαρξη του κύριου δικαιώματος που πιθανολογήθηκε. Γ) Προσοχή στην κατ’αρχήν διακριτική ευχέρεια του δικαστή να διατάξει εγγυοδοσία για οποιαδήποτε απαίτηση (χρηματική ή μή) αλλά ιδρύεται υποχρέωση του να αντικαταστήσει οποιοδήποτε ασφ. μέτρο -που ήδη διατάχθηκε- με αυτό της εγγυοδοσίας, εάν πρόκειται για χρηματική απαίτηση και το ζητά ο οφειλέτης (ή άλλος με ενν. Συμφέρον).

2) **Εγγραφή προσημείωσης υποθήκης (706 ΚΠολΔ, 1274 ΑΚ)**

Προσοχή στην προσημείωση υποθήκης, της οποίας το μεγαλύτερο πλήθος διατάξεων που την ρυθμίζουν βρίσκεται στον ΑΚ. Είναι εγγραφή Υποθήκης (σε ακίνητο), η οποία υποθήκη βρίσκεται υπό διπλή αναβλητική αίρεση 1) της τελεσιδικίας της κύριας απόφασης που διαγιγνώσκει την απαίτηση και 2) της τροπής της(προσημείωσης) σε υποθήκη εντός 90 ημερών από την τελεσιδικία (της κύριας απόφασης). Εάν τραπεΐ εντός 90 ημερών, θεωρείται ότι υπάρχει η υποθήκη **απο τη στιγμή της πρώτης εγγραφής (δηλ. της προσημείωσης)** και προηγείται όλων των μεταγενέστερων εγγραφών. Αυτός είναι και ο λόγος που επιθυμεί ο δανειστής να την εγγράψει (εξασφάλιση ότι θα ικανοποιηθεί προνομιακά, λόγω της αρχής της χρονικής προτεραιότητας). Εάν δεν την τρέψει εντός 90 ημερών, χάνει το δικαίωμα του, μπορεί όμως φυσικά να εγγράψει νέα, άλλη δηλαδή προσημείωση (ή και υποθήκη εφόσον

πλέον η απόφαση για την απαίτηση είναι τελεσίδικη). Αυτή η νέα εγγραφή θα ισχύει από την ημέρα εγγραφής της και όχι από την ημέρα της παλαιάς προσημείωσης.

Εγγραφή προσημείωσης γίνεται είτε συναινετικά (είναι σύνηθες να συμφωνείται ως όρος για δανεισμό από τράπεζα) είτε δικαστικά (να διαταχθεί ως ασφαλιστικό μέτρο).

3) **Συντηρητική Κατάσχεση** (707, Συνέπειες: 715.1, 715.5, 721, 722 ΚΠολΔ/ μεσεγγυούχος στη συντηρητική κατάσχεση 716+717 ΚΠολΔ)

4) **Δικαστική μεσεγγύηση** (725). Παράδοση πραγμάτων σε κάποιον για να τα κρατά, ως **αυτοτελές ασφ. μέτρο**.

5) **Προσωρινή Επιδίκαση απαιτήσεων** (728). Βλ. Παραπάνω 9.4 → αποτελεί εξαίρεση από την αρχή της μη-ικανοποίησης του ασφαλιζόμενου δικαιώματος (692.4).

Επιτρέπεται να ικανοποιείται έως και το μισό της ασφαλιζόμενης απαίτησης κατά κανόνα(729.2). Κατ' εξαίρεση, εάν πρόκειται για ειδικές περιπτώσεις (πχ διατροφή), επιτρέπεται η προσωρινή επιδίκαση ολόκληρου του ποσού της ασφαλιζόμενης πιθανολογούμενης απαίτησης (729.2).

6) **Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης** (731)

Αποτελεί εξαίρεση από την αρχή της περιοριστικής αναφοράς στον νόμο των πιθανών ασφ. μέτρων. Μόνο σε αυτήν την περίπτωση, είναι δυνατό να διαταχθεί **“κάθε μέτρο που θεωρεί πρόσφορο ο δικαστής”**, ακόμη κι αν δεν αναφέρεται στον νόμο(732). Συνήθως αφορά περιπτώσεις διευθέτησης νομής/ κατοχής πράγματος και σπανιότερα αφορά σχέσεις συζύγων (735) (πχ διατάσσεται η μετοίκηση του ενός, η γονική μέριμνα προσωρινά στον έναν γονέα κλπ.)

7) **Σφράγιση**, 8) **Αποσφράγιση**, 9) **Απογραφή**, 10) **Δημόσια Κατάθεση**

11) **Ασφ. Μέτρα σε υποθέσεις νομής ή κατοχής** (733, βλ. Και 732)

Σημαντικό να αναφερθεί ότι είναι α) η μόνη περίπτωση που τηρούνται πρακτικά στη δίκη των ασφ. μέτρων β) δεν υπάρχει ανάκληση κατά 696.3 και 697. (734.5)

-Διαταγή Πληρωμής-

Πρόκειται για μια ειδική διαδικασία όπως εξηγείται παρακάτω, ωστόσο λόγω της σημασίας της, δημιουργείται γι'αυτήν αυτοτελές κεφάλαιο.

1.Τι είναι η Διαταγή Πληρωμής και οι προϋποθέσεις της

Η διαταγή πληρωμής ρυθμίζεται στον ΚΠολΔ άρθρα 623 επ. και είναι ένας εκτελεστός τίτλος (βλ. 904ΚΠολΔ). [Όπως είναι γνωστό, «εκτελεστός τίτλος» είναι η απόφαση εκείνη, με την οποία μπορεί να ξεκινήσει διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, ενώ «αναγκαστική εκτέλεση» είναι ο εξαναγκασμός ενός προσώπου να συμμορφωθεί με μια υποχρέωση του. Απλοϊκά, πχ εάν κάποιος οφείλει 500 ευρώ, θα εξαναγκαστεί δικαστικά να καταβάλλει 500 ευρώ. Εάν δεν έχει το χρηματικό ποσό των 500 ευρώ, ανεξαρτήτως της βούλησης του τα περιουσιακά του στοιχεία θα πωληθούν για να ικανοποιηθεί ο δανειστής του. Φυσικά εκτελεστοί τίτλοι δεν είναι μόνο «αποφάσεις»(εκτελεστός τίτλος μπορεί να είναι και συμβολαιογραφικό έγγραφο, βλ.όλες τις περιπτώσεις εκτελεστών τίτλων στην 904 ΚΠολΔ), όπως και το στοιχείο της «αναγκαστικής πώλησης» των περιουσιακών στοιχείων δεν είναι η μοναδική περίπτωση εκτέλεσης(πχ όταν υπάρχει υποχρέωση για μεταβίβαση αντικειμένου, η εκτέλεση συνίσταται στο «να θεωρηθεί ότι έγινε -από τον οφειλέτη- η δήλωση βουλήσεως της μεταβίβασης». Ωστόσο, είναι απαραίτητη σε πρώτο στάδιο, για λόγους κατανόησης, μια τέτοιου είδους απλοϊκή αντιμετώπιση των νομικών ζητημάτων, ώστε να γίνουν κατανοητές οι έννοιες. Σε δεύτερο στάδιο, είναι δυνατή η καλύτερη γνώση τους και η «διόρθωση των ανακρίβειών» που ήταν αρχικά χρήσιμες.]

Στην πράξη, η διαταγή πληρωμής είναι ο γρηγορότερος εκτελεστός τίτλος. Ενώ για την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης-με την τακτική διαδικασία- μπορεί να χρειασθούν πολλά χρόνια, για την «έκδοση διαταγής πληρωμής» δεν χρειάζεται τέτοιο χρονικό διάστημα.

Η διαδικασία της είναι διαφορετική. Ο δανειστής (πχ του οφείλονται 500 ευρώ) μπορεί να ζητήσει έκδοση διαταγής πληρωμής από το δικαστήριο, χωρίς να καλέσει τον οφειλέτη στη συζήτηση (=ex parte διαδικασία,627 ΚΠολΔ) και θα πετύχει την έκδοση της, εάν αποδείξει με έγγραφο(ιδιωτικό ή δημόσιο) ότι έχει χρηματική απαίτηση κατά του οφειλέτη(623 ΚΠολΔ). Αυτές είναι οι 2 βασικές προϋποθέσεις έκδοσης της διαταγής πληρωμής που πρέπει να θυμόμαστε σε πρώτη ζήτηση για την έννοια της διαταγής πληρωμής(1.για απαίτηση χρηματική 2. απόδειξη με έγγραφο).

Υπάρχουν κι άλλες προϋποθέσεις έκδοσης διαταγής πληρωμής, οι οποίες αναφέρονται ρητά στα πρώτα άρθρα της διαταγής πληρωμής (623, 624 ΚΠολΔ). **A)** Αντί για χρηματική απαίτηση μπορεί να ζητηθεί διαταγή πλ. για απαίτηση παροχής χρεογράφων. **B)** Αντί για απόδειξη με έγγραφο, είναι δυνατή η απόδειξη της απαίτησης με απόφαση ασφ. μέτρων, αλλά μόνο όταν αυτή η απόφαση ασφ.μέτρων εκδόθηκε με ομολογία των πραγματικών περιστατικών από τον οφειλέτη ή μετά από αποδοχή του αιτήματος της αίτησης ασφ. μέτρων. Μόνο τότε υπάρχει η απαραίτητη βεβαιότητα που επιθυμεί ο νομοθέτης για να εκδοθεί τόσο γρήγορα μια πράξη με σημαντικές συνέπειες για τον οφειλέτη, όπως είναι ο εκτελεστός τίτλος. **Γ)** Δεν μπορεί να εκδοθεί διαταγή πληρωμής, εάν η απαίτηση εξαρτάται απο αίρεση (ή προθεσμία ή όρο ή αντιπαροχή). **Δ)** Δεν μπορεί να εκδοθεί διαταγή πληρωμής εάν το χρηματικό ποσό δεν είναι ορισμένο. Αυτά είναι λογικά καθώς μετά την έκδοση εκτελ. τίτλου, δεν θα δοθεί άλλη ευκαιρία για εξειδίκευση της οφειλόμενης παροχής ή για τη διαπίστωση του αν

καταβλήθηκε ή όχι η αντιπαροχή ή αν πληρώθηκε η αίρεση. **Ε)** Πριν το 2016, δεν επιτρεπόταν η έκδοση διαταγή πληρωμής που απευθυνόταν σε κάτοικο εξωτερικού. Θεωρούνταν ότι δεν μπορεί να συμβιβαστεί η γρήγορη φύση της διαταγής πληρωμής(πχ σύντομες προθεσμίες για άμυνα) με την ανάγκη αυτού να έρχεται στην ημεδαπή για να αμυνθεί. Πλέον επιτρέπεται όμως με μια πρόβλεψη(θα αναφερθεί παρακάτω) που έχει ως βάση την επιείκεια. Συνεχίζει να μην επιτρέπεται έκδοση κατά προσώπου που έχει άγνωστη διαμονή, εκτός αν έχει διορίσει αντίκλητο.

2.Αρμοδιότητα έκδοσης

Η διαταγή πληρωμής εκδίδεται ύστερα από αίτηση του δικαιούχου της απαίτησης. Αυτή η αίτηση πρέπει να απευθύνεται στο αρμόδιο δικαστήριο. Αρμόδιο για την έκδοση διαταγής πληρωμής είναι:

- 1) Όταν η απαίτηση είναι αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου(πχ 20.000 ευρώ και κάτω), τότε και η έκδοση της διαταγής πληρωμής γίνεται από τον ειρηνοδίκη.
- 2) Για κάθε άλλη απαίτηση(που δεν είναι αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου) αρμόδιος είναι ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου.

3.Αποδοχή/απόρριψη αίτησης για έκδοση διαταγής πληρωμής

(βλέπε αρ. 628,629)

Ο δικαστής απορρίπτει την αίτηση μόνο όταν:

α) δεν υπάρχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις (πχ η απαίτηση για την οποία ζητείται δεν είναι χρηματική ή δεν αποδεικνύεται πλήρως με το έγγραφο που προσκομίζεται)

β) ο δικαστής ζητά περαιτέρω διευκρινίσεις/συμπληρώσεις από τον αιτούντα και αυτός δεν τις κάνει.

Αυτό σημαίνει ότι **δεν γίνεται άλλος έλεγχος στο παρόν στάδιο-ας το σκεφτόμαστε ως 1ο στάδιο-** (πχ έλεγχος για το αν η αξίωση ασκείται καταχρηστικά ή για το εάν έχει ήδη εξοφληθεί η απαίτηση) παρά μόνο ο έλεγχος της ύπαρξης των απαιτούμενων προϋποθέσεων. Ο οφειλέτης, όπως εκτέθηκε, δεν παρίσταται και η ευκαιρία να εκφράσει τους ισχυρισμούς του θα του δοθεί σε επόμενο 2ο στάδιο.

Εάν συντρέχουν όμως οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, η αίτηση έκδοσης δπ γίνεται δεκτή, εκδίδεται η διαταγή πληρωμής (εγγράφως) και έτσι δημιουργείται για πρώτη φορά ο εκτελεστός τίτλος. Είναι η “πιστοποίηση της απαίτησης του δανειστή”. Στο έγγραφο σώμα της διαταγής πληρωμής περιέχεται το όνομα του δικαστή, τα στοιχεία του δανειστή που ζήτησε την έκδοση της, τα στοιχεία του οφειλέτη, το χρηματικό ποσό και μια υπενθύμιση στον οφειλέτη κατά του οποίου στρέφεται (“ο καθού”) ότι έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή κατά αυτής της διαταγής εντός ορισμένης προθεσμίας. (αρ. 630)

Η αίτηση μπορεί να γίνει και μερικώς δεκτή. Πχ ένα μέρος της προβαλλόμενης απαίτησης αποδεικνύεται με έγγραφο, ενώ άλλο όχι. Κατά το δεύτερο μέρος, θα απορριφθεί η αίτηση ενώ ως προς το πρώτο δεκτή.

4. Η πρώτη επίδοση της διαταγής πληρωμής

Η διαταγή πληρωμής που εκδόθηκε(όταν έγινε αποδεκτή η “αίτηση έκδοσης δπ”) είναι εκτελεστός τίτλος **ΑΠΟ το χρονικό σημείο της έκδοσης της. Δεν απαιτείται δηλαδή επίδοση της για να είναι εκτελεστή.** Γι αυτό χαρακτηριστικά λέγεται ότι η διαταγή πληρωμής είναι **“εκτελεστή άμα τη εκδόσει της”(α’ εδαφιο,631 ΚΠολΔ).** Σημαίνει αυτό ότι δημιουργείται εκτελεστός τίτλος σε βάρος του οφειλέτη σε στιγμή που αυτός δεν έχει καν πληροφορηθεί την ύπαρξη του, αφού δεν κλήθηκε στη διαδικασία έκδοσης, η οποία είναι *ex parte*(=από το ένα μέρος). Άρα είναι δυνατό ο δανειστής να ξεκινήσει διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης επιδίδοντας αμέσως την «επιταγή προς πληρωμή», η οποία είναι η πρώτη πράξη της διαδικασίας αναγκ. εκτέλεσης.

Ωστόσο, η διαταγή πληρωμής πρέπει εκ του νόμου να επιδοθεί εντός 2 μηνών από την έκδοση της(είναι δυνατό αυτή η επίδοση να γίνει μαζί με την επίδοση της «επιταγής προς πληρωμή»). Εάν δεν επιδοθεί εντός 2 μηνών, παύει να ισχύει (δηλ. είναι αυτοδίκαια άκυρη, δεν χρειάζεται δικαστική ενέργεια για τη διαπίστωση αυτής της ακυρότητας). Η *ratio* αυτής της υποχρέωσης επίδοσης είναι η εξής: ο δανειστής να μην γίνεται «εκβιαστής», έχοντας για άπειρο χρονικό διάστημα στα χέρια του μια εκτελεστή διαταγή πληρωμής και εκφοβίζοντας τον οφειλέτη ότι οποτεδήποτε μπορεί να προχωρήσει σε αναγκ. εκτέλεση στα περιουσιακά του στοιχεία. Έτσι ο νόμος θεωρεί σκόπιμο ότι πρέπει να επιδοθεί στον οφειλέτη η διαταγή εντός 2 μηνών και εάν δεν γίνει αυτό, η συγκεκριμένη διαταγή να μην ισχύει. Η αλήθεια είναι ότι ο φόβος του οφειλέτη για τα περιουσιακά του στοιχεία θα συνεχίσει να υπάρχει και παρά την προθεσμία αυτή των 2 μηνών, επειδή ακριβώς συνεχίζει να μπορεί και μετά την

πάροδο των 2 μηνών να εκδοθεί νέα διαταγή πληρωμής για την ίδια απαίτηση, με τα ίδια έγγραφα, με την ίδια διαδικασία.

Μέσα σ'αυτή την προθεσμία των 2 μηνών από την έκδοση της διαταγής πληρωμής, αυτή πρέπει να επιδοθεί εκτός απο τον οφειλέτη αλλά και στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε τη διαταγή(ειρηνοδικείο ή μονομελές πρωτοδικείο). Εκεί ουσιαστικά δεν επιδίδει αλλά καταθέτει την έκθεση επίδοσης που συντάχθηκε κατά την επίδοση της διαταγής στον οφειλέτη. Ο γραμματέας καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο τη χρονολογία που έγινε η επίδοση (στον οφειλέτη) για αποδεικτικούς λόγους.

5. Ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής (άρθρο 632)

Η ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής είναι ίσως το πιο σημαντικό άρθρο των σχετικών διατάξεων(632). Ο οφειλέτης, ο οποίος μέχρι στιγμής δεν γνώριζε την έκδοση εκτελ. τίτλου σε βάρος του, έχει δικαίωμα εντός **15 ΕΡΓΑΣΙΜΩΝ ημερών** από την επίδοση της διαταγής σε αυτόν, να ασκήσει ανακοπή, δηλαδή το μοναδικό διαθέσιμο αμυντικό ένδικο βοήθημα κατά της διαταγής πληρωμής. Με αυτήν, σ'αυτό το δεύτερο στάδιο, το οποίο υπαινιχθήκαμε προηγουμένως, προβάλλει τους ισχυρισμούς του κατά της διαταγής πληρωμής (τους οποίους δεν μπόρεσε να προβάλλει μέχρι τώρα καθώς η έκδοση της έγινε ex parte). Η ex parte διαδικασία της έκδοσης της διαταγής πληρωμής δεν στερεί από το μέρος που δεν παρίσταται το δικαίωμα ακρόασής του, αφού αυτό τελικά παρέχεται, απλώς σε μεταγενέστερο στάδιο(=με την δυνατότητα άσκησης της ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής που ήδη εκδόθηκε).

[Προσοχή, τα παρακάτω δεν υπάρχουν ρητά στις οικείες διατάξεις του κώδικα.]

Αίτημα(διαπλαστικό) της ανακοπής του 632 είναι η ακύρωση της διαταγής πληρωμής.

Οι Λόγοι που προβάλλονται με την ανακοπή για την ακύρωση είναι:

1) η ανυπαρξία μιας τυπικής/διαδικαστικής προϋπόθεσης (λχ οτι δεν αποδεικνύεται εγγράφως η απαίτηση, οτι η απαίτηση εξαρτάται από αίρεση κλπ) ή

2)η ουσιαστική ανυπαρξία της αξίωσης(πχ ισχυρισμός οτι αποσβέσθηκε, άρνηση γενεσιουργών λόγων-δηλ. ισχυρισμός οτι ουδέποτε γεννήθηκε-, ένσταση παραγραφής κλπ).

Η νομολογία θέτει ως πρόσθετη προϋπόθεση για να γίνει δεκτή η ανακοπή, **οι λόγοι** της(«οι αντιρρήσεις» κατά της ανακοπής, όπως αλλιώς λέγονται) **να προυπήρχαν της έκδοσης της διαταγής**. Εάν πχ έγινε απόσβεση της οφειλής πριν την έκδοση της διαταγής, τότε θα πρέπει να γίνει δεκτή η ανακοπή του 632. Αντίθετα, εάν η απόσβεση-λχ καταβολή- έγινε μετά την έκδοση της διαταγής, η ανακοπή δεν πρέπει να γίνει δεκτή και η διαταγή πληρωμής θα είναι έγκυρη , αφήνοντας έτσι στον οφειλέτη τη δυνατότητα να την ανακόψει μόνο με την ανακοπή του 933 όταν πλέον θα έχει αρχίσει σίγουρα η διαδικασία της αναγκ. εκτέλεσης. Παραδείγματος χάριν: μετά την επίδοση της διαταγής πληρωμής στον οφειλέτη, αυτός αποπληρώνει το χρέος του. Σύμφωνα με τη νομολογία, παρότι **δεν υπάρχει πλέον απαίτηση** (δηλ. τη στιγμή που εκδίδεται η απόφαση επί της ανακοπής), η ανακοπή δεν πρέπει να γίνει δεκτή γιατί η απαίτηση υπήρχε τη στιγμή έκδοσης της διαταγής πληρωμής. Κατά τη γνώμη του Ν. Κατηφόρη, όπως αυτή εκφράσθηκε στο μάθημα, με την οποία συμφωνώ, αυτή η θέση της νομολογίας δεν είναι ορθή.

Η άσκηση της ανακοπής του 632 μπορεί να ακυρώσει τη διαταγή πληρωμής, **δεν σταματά όμως από μόνη της την αναγκ. εκτέλεση** στα περιουσιακά στοιχεία που πιθανώς έχει ξεκινήσει με βάση τη διαταγή πληρωμής, η οποία μπορεί να ξεκινήσει όπως είπαμε από την έκδοση της («άμα τη εκδόσει της»). **Πρέπει ο ανακόπτων να το ζητήσει ειδικά με αίτηση του και ο δικαστής μπορεί να την κάνει δεκτή και να αναστείλει την εκτέλεση** μέχρι να εκδοθεί απόφαση για την ανακοπή. (παράγρ 3, 632) Έτσι, αν γίνει δεκτή η ανακοπή, η διαταγή πληρωμής ακυρώνεται και δεν υπάρχει εκτελ. τίτλος για συνέχιση της εκτέλεσης.

Η ανακοπή του 632 κατατίθεται στο εκάστοτε καθ'υλην αρμόδιο δικαστήριο του τόπου έκδοσης της διαταγής πληρωμής(δηλαδή **στο ίδιο δικαστήριο που εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής**). Πρέπει σαν τα ένδικα βοηθήματα να γίνει 1) κατάθεση και 2) επίδοση της στον καθου(ενώ για τα ένδικα μέσα για το υποστατό αρκεί από μόνη της η κατάθεση και η επίδοση είναι προϋπόθεση της έγκυρης συζητήσεως). Η προθεσμία της είναι 15 εργάσιμες (όχι σαββατοκύριακα και αργίες) ημέρες από την επίδοση στον οφειλέτη. Αυτή μπορεί να ασκηθεί βέβαια και πριν την επίδοση(άρα και πριν ξεκινήσει η προθεσμία), το οποίο όμως είναι λογικά δυνατό μόνο εάν ο οφειλέτης έχει μάθει με κάποιον άλλον τρόπο την έκδοση διαταγής πληρωμής εις βάρος του. Εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 επ, και είναι ειδική κατηγορία της γενικής ανακοπής του 583 ΚΠολΔ- στην οποία δεν δίνεται πολύ έμφαση στα υποχρεωτικά μαθήματα της ΠολΔικ στη σχολή-. Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής(οι οποίοι πάλι θα είναι είτε ανυπαρξία τυπικής προϋπόθεσης είτε ουσιαστική ανυπαρξία απαίτησης) ασκούνται μόνο με πρόσθετο δικόγραφο, έως και την παραμονή της συζήτησης της ανακοπής.

Για ορισμένα από τα παραπάνω βλ. Παράγραφο 2 άρθρου 632.

6. Η δεύτερη επίδοση της διαταγής πληρωμής

Όπως εκτέθηκε, ο δανειστής που εξέδωσε διαταγή πληρωμής, έχει υποχρέωση να επιδώσει την διαταγή εντός 2 μηνών στον οφειλέτη, αλλιώς η διαταγή παύει να ισχύει αυτοδίκαια (άρθρο 630Α). Μετά την επίδοση αυτή, ξεκινά η προθεσμία 15 εργασιμων ημερών για ανακοπή κατά της διαταγής. Εάν δεν ασκηθεί σε αυτές τις πρώτες 15 ημέρες ανακοπή, μπορεί(έχει δυνατότητα, όχι υποχρέωση) ο δανειστής να ξαναεπιδώσει (δεύτερη φορά δηλαδή) την ίδια διαταγή πληρωμής στον οφειλέτη. Ξαναξεκινά η ίδια προθεσμία (δεύτερο 15ημερο, πάλι εργάσιμες) από τη νέα επίδοση, στην οποία μπορεί να ασκηθεί η ίδια ανακοπή του 632. Εάν περάσει όμως και η δεύτερη προθεσμία, επέρχεται μια σημαντική συνέπεια: η διαταγή πληρωμής αποκτά δύναμη δεδικασμένου **ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ** που πιστοποιεί. Δηλαδή, δεν μπορεί μεταγενέστερα να αμφισβητηθεί η ύπαρξη της ίδιας απαίτησης, ούτε στην τακτική διαδικασία αλλά ούτε και στην ανακοπή κατά της εκτέλεσης (του 933). [Προβληματική Σύνθεσης ΠολΔικ: Η αμφισβήτηση της ύπαρξης της απαίτησης θα είναι πλέον δυνατή μόνο με ισχυρισμούς που δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο. Πχ γνήσιες αυτοτελείς ενστάσεις ή γεγονότα που συνέβησαν αργότερα και έτσι δεν μπορούσαν να προταθούν κατά το αρ. 330 ΚΠολΔ→πχ καταβολή και «απόδειξη παραχρήμα» με εγγραφή εξοφλητική απόδειξη στην 933.5]

Επίσης, στη δεύτερη προθεσμία ανακοπής (δηλ. 1^η επίδοση, παρέλευση άπρακτου 15ήμερου, 2^η επίδοση) μπορεί να ασκηθεί ανακοπή του 632 αλλά **δεν μπορεί να ζητηθεί** μαζί με την ανακοπή **αναστολή της αναγκ. εκτέλεσης** που ξεκίνησε με βάση την διαταγή πληρωμής. Αντίθετα, στο πρώτο 15ήμερο αυτό είναι δυνατό (βλ. Άρθρο 632.3 και βλ. παρακάτω την «αίτηση αναστολής εκτέλεσης»).

7. Το δεδικασμένο της [απόφασης που δέχεται ή απορρίπτει την ανακοπή του 632]

Μια περίπτωση δεδικασμένου είναι αυτή που εκτέθηκε αμέσως παραπάνω. Επιδίδεται η δπ, περνά άπρακτη η 1^η προθεσμία, επιδίδεται ξανά (δυνατότητα, όχι υποχρέωση του δανειστή), περνά άπρακτη και η 2^η προθεσμία χωρίς να ασκήσει ο οφειλέτης «ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής» και δημιουργείται δεδικασμένο: οτι υπάρχει η απαίτηση που πιστοποιεί η διαταγή πληρωμής.

Άλλη περίπτωση δεδικασμένου και η συνηθέστερη όταν υπάρχει αντιδικία, είναι η άσκηση της ανακοπής (σε οποιαδήποτε από τις 2 προθεσμίες). Η απόφαση που εκδίδεται επί της ανακοπής (δηλαδή αυτή που είτε δέχεται είτε απορρίπτει την ανακοπή του 632), όπως κάθε απόφαση, υπόκειται σε ένδικα μέσα (πχ έφεση βλ. 632 παραγρ 4). Όταν τελεσιδικήσει (είναι γνωστοί οι τρόποι τελεσιδικίας μιας απόφασης: είτε με άσκηση έφεσης και έκδοση β' βαθμιας απόφασης επ αυτής είτε με παρέλευση της προθεσμίας άσκησης του ενδίκου μέσου) έχει και αυτή δεδικασμένο. Το ερώτημα είναι τι καλύπτει αυτό το δεδικασμένο και είναι πολύ σημαντικό(και ΣΟΣ).

Με μια γενική διατύπωση γνωρίζουμε οτι το δεδικασμένο καλύπτει το αντικείμενο της δίκης(324 ΚΠολΔ). Επιπλέον, καλύπτει όχι μόνο ό,τι προτάθηκε αλλά και ο,τι θα μπορούσε (αντικειμενικά) να προταθεί(330ΚΠολΔ).

Εάν λοιπόν η ανακοπή έγινε ΓΙΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ («ουσιαστική ανυπαρξία της απαίτησης», πχ απόσβεση οφειλής) και η απόφαση έκανε δεκτή την ανακοπή, δημιουργείται δεδικασμένο οτι **δεν υπάρχει η απαίτηση!** Δεν μπορεί αυτή

να διεκδικηθεί ούτε στην τακτική διαδικασία, πράγμα πολύ σημαντικό και κάτι που δεν το αντιλαμβανόμαστε εύκολα λόγω της γρήγορης φύσης της διαδικασίας της διαταγής πληρωμής. Και είναι γνωστό ότι τις ταχείες διαδικασίες δεν τις θεωρεί πλήρεις ο νομοθέτης (βλ. Αξιολογήσεις στον θεσμό των ασφαλιστικών μέτρων), ωστόσο εδώ η διαδικασία θεωρείται πλήρης και δεν μπορεί να επανέλθει ο δανειστής για την ίδια αξίωση.

Εάν η ανακοπή έγινε για ουσιαστικούς λόγους και απορρίφθηκε, δημιουργείται δεδικασμένο ότι **1. υπάρχει η απαίτηση 2. και μάλιστα καλύπτονται** (=δεν μπορούν να προβληθούν μεταγενέστερα) **και ισχυρισμοί που θα μπορούσαν να προβληθούν στην ανακοπή (βλ.330).**

Εάν η ανακοπή γίνει για ΤΥΠΙΚΟΥΣ/ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ και γίνει δεκτή(πχ ισχυρισμός ότι η απαίτηση είναι υπο αίρεση ή δεν αποδεικνύεται με έγγραφο) εδώ **δεν δημιουργείται δεδικασμένο για την μη ύπαρξη της απαίτησης.** Δεν αποτέλεσε αντικείμενο της δίκης η ουσιαστική ύπαρξη της απαίτησης, παρά μόνο η μη ύπαρξη των προϋποθέσεων εκδόσης της διαταγής πληρωμής. Κρίθηκε μόνο το «δικονομικό ζήτημα», το οποίο προηγείται της ουσιαστική εξέτασης, στην οποία δεν προχώρησε καθώς έγινε δεκτό το πρώτο.

Εάν η ανακοπή έγινε για τυπικούς λόγους και απορριφθεί (πχ ο μοναδικός ισχυρισμός που περιέχεται στην ανακοπή είναι ότι η απαίτηση δεν αποδεικνύεται εγγράφως και αυτός απορρίπτεται), τότε δημιουργείται(!) **δεδικασμένο για την ύπαρξη της απαίτησης,** καθώς θα μπορούσε ο ανακόπτων να προβάλλει και ισχυρισμούς για την ουσιαστική ανυπαρξία της απαίτησης, αυτό δεν το έκανε και έτσι δημιουργείται δεδικασμένο κατά την 330 ΚΠολΔ.

8. Επιείκεια για τους [άγνωστης διαμονής με αντίκλητο] και για τους [κατοίκους και νομικά πρόσωπα εξωτερικού]

Όπως εκτέθηκε παραπάνω, απαγορεύεται έκδοση δπ κατά προσώπων που έχουν άγνωστη διαμονή και δεν έχουν αντίκλητο. Επιτρέπεται όμως όταν οι άγνωστης διαμονής έχουν αντίκλητο διορισμένο και επιτρέπεται κατά φυσικών και νομικών προσώπων εξωτερικού.

Παρότι επιτρέπεται έκδοση δπ κατά αυτών, υπάρχουν ορισμένες ρυθμίσεις επιείκειας λόγω της ανάγκης προστασίας του από τον κίνδυνο να μη μάθουν εγκαίρως την επίδοση της διαταγής πληρωμής σε αυτούς. Στον κώδικα υπάρχουν στα άρθρα 631 και 632 παραγρ 2 και είναι ενσωματωμένα στα αντίστοιχα άρθρα που ρυθμίζουν ένα χαρακτηριστικό της ΔΠ (πχ εκτελεστότητα, πχ προθεσμία ανακοπής) όμως εδώ έκρινα σκοπιμότερο να τα εντάξω σε ξεχωριστή κατηγορία (εν μέρει γιατί είναι πιθανό να ρωτηθούν αυτουσίως) κυρίως για να μην διακοπεί η ροή της λογικής όταν περιγράφονταν τα ανωτέρω χαρακτηριστικά της διαταγής πληρωμής.

Είναι λοιπόν οι εξής:

- 1) Η δπ δεν είναι «εκτελεστή αμα τη εκδόσει της» για αυτούς αλλά η εκτελεστότητά της αναστέλλεται μέχρι να περάσει η προθεσμία για την άσκηση ανακοπής.
- 2) Η προθεσμία για άσκηση ανακοπής για αυτούς συγκεκριμένα είναι 30 αντί 15 ημερών (προσοχή: η δεύτερη προθεσμία που ξεκινά με την 2^η επίδοση παραμένει 15 ημερών σε όλους).

9. Τι γίνεται με τη Διαταγή πληρωμής στην πράξη

Εκδίδεται διαταγή πληρωμής *ex parte* και πριν επιδοθεί στον καθού η διαταγή πληρωμής, πηγαίνει στο υποθυκοφυλακείο ο δικηγόρος του δανειστή και εγγράφει, σύμφωνα με το μεγάλης σημασίας άρθρο 724 ΚΠολΔ, προσημείωση υποθήκης σε ακίνητα του οφειλέτη.

10. Αναφορά όλων των πιθανών ενδίκων βοηθημάτων

-ΔΕΝ μπορούν ρωτηθούν έτσι, απλά παρατίθενται για κατανόηση-

- Κατηγορία 1^η: Ενδικα βοηθήματα στην απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει αίτηση για έκδοση διαταγής πληρωμής

1^η Ένδικα μέσα (έφεση κλπ) κατά της διαταγής πληρωμής δεν νοούνται. [Μοναδικό ενδικο βοήθημα είναι η ανακοπή του 632, υποκατηγορία της ανακοπής του 583.]

2^η Ένδικα μέσα κατά της απόφασης που απορρίπτει την «αίτηση έκδοσης διαταγής πληρωμής» δεν νοούνται. Δεν είναι δικαστική απόφαση.

Άρα μετά απο απόφαση που απορρίπτει την αίτηση έκδοσης διαταγής πληρωμής, συνεχίζουν να μπορούν να ασκηθούν είτε αγωγή κατά την τακτική διαδικασία για την ίδια απαίτηση (628 παραγρ. 3) είτε νέα αίτηση για διαταγή πληρωμής (υποθετικά πχ διορθωμένη ή με άλλο αποδεικτικό έγγραφο).

- Κατηγορία 2^η: Ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής

3^η Ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής (632).

4^η Να προστεθεί στην ανακοπή «αίτηση για αναστολή της εκτέλεσης» είτε αυτή (η εκτέλεση) έχει ξεκινήσει είτε όχι. (632.3) Γιατί θυμίζουμε τον κανόνα ότι η δπ είναι **εκτελεστή από την έκδοσή της** για όλους εκτός από τους κατοίκους εξωτερικού και αγνωστής διαμονής (για τους οποίους πρέπει και να γίνει

επίδοση και να περάσει η προθεσμία της ανακοπής για να μπορέσει να ξεκινήσει κατ'αυτών εκτέλεση).

5¶ «Αίτηση αναστολής της εκτέλεσης» μαζί με την ανακοπή δεν επιτρέπεται στην προθεσμία που ξεκινά με την 2^η επίδοση.

- Κατηγορία 3^η: Ένδικο μέσα κατά της απόφασης που αποφαίνεται για την ανακοπή

6¶ Έφεση κατά της απόφασης που αποφαίνεται για την ανακοπή του 632 (εάν έγινε δεκτή η ανακοπή, ασκεί ο δανειστής/ εάν απορρίφθηκε η ανακοπή, ο οφειλέτης). Μετά την έκδοση αυτής (β' βαθμός), δημιουργείται το δεδικασμένο επειδή είναι πλέον τελεσίδικη.

7¶ Να προστεθεί στο ένδικο μέσο κατά της απόφασης επί της ανακοπής, «αίτηση αναστολής εκτέλεσης» (632.4). Εδώ θα ευδοκιμήσει η αίτηση αυτή, εφόσον πιθανολογείται η ευδοκίμηση της έφεσης. Δεν επηρεάζει αν στην ανακοπή είχε απορριφθεί παρόμοια αίτηση. Μπορεί πρώτη φορά να γίνει δεκτή στην έφεση η αναστολή της εκτέλεσης.

11. Παραγραφή απαίτησης

Η έκδοση διαταγής πληρωμής ανήκει στους λόγους για τους οποίους διακόπτεται η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία.

Εάν όμως ασκηθεί ανακοπή και αυτή γίνει δεκτή, οι προθεσμίες δεν διακόπηκαν. Απλά έγινε αναστολή τους και ξαναξεκινούν από όταν έγινε τελεσίδικη η απόφαση για την ανακοπή.

12. Φύση της Διαταγής Πληρωμής

Δεν είναι εν στενή έννοια «δικαστική απόφαση» η έκδοση της διαταγής πληρωμής. Είναι «δικαιοδοτική πράξη», στην οποία όμως ο νόμος προσδίδει ΣΤΑΔΙΑΚΑ (σε στάδια δηλαδή) έννομες συνέπειες όμοιες με αυτές της δικαστικής απόφασης:

- 1) Είναι εκτελεστή-εκτελεστός τίτλος (904) από όταν εκδίδεται (631= άμα τη εκδόσει της).

Αποκτά δεδουλευμένο η ίδια, όταν επιδοθεί και 2^η φορά και περάσει άπρακτη η 2^η προθεσμία(633.2). Όταν δεν περάσει άπρακτη η προθεσμία και ασκηθεί ανακοπή, δεδουλευμένο θα αποκτήσει η απόφαση επί της ανακοπής(πχ και έφεση κατ αυτής) και όχι η διαταγή πληρωμής.

-Ειδικές Διαδικασίες-

1. Τι είναι οι ειδικές διαδικασίες

Εκτός απο την τακτική διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων, δηλ. την γενικά εφαρμοζόμενη για τις περισσότερες διαφορές(πχ αγωγή για αποζημίωση από ελαττωματικό προϊόν), υπάρχουν και **ειδικές διαδικασίες για ειδικές κατηγορίες διαφορών**. Κρίθηκε απαραίτητο λόγω της ιδιομορφίας κάποιων διαφορών, να υπάρχουν ξεχωριστές διαδικασίες για την εκδίκασή τους, οι οποίες διαδικασίες φυσικά αποκλίνουν σε ορισμένα σημεία από την γενική-τακτική διαδικασία. Αυτές ορίζονται στα άρθρα 591επ. Εάν μια διαφορά υπάγεται σε κάποια απ'αυτές, η εκδίκαση της σύμφωνα με την ειδική διαδικασία είναι υποχρεωτική και όχι προαιρετική(πχ δεν μπορεί κατ'επιλογήν των διαδίκων να υπαχθεί στην τακτική). Η ρύθμιση τους(ακόμη και η αρίθμηση των διατάξεων) άλλαξε ριζικά με τον ν. 3445/2015, που συνηθίζουμε να ονομάζουμε «Νέο Κώδικα Πολ. Δικονομίας». Δεν θα γίνουν πολλές αναφορές στις παλαιότερες ειδικές διαδικασίες για λόγους συντομίας αλλά και βεβαιότητας ως προς το τι ισχύει σήμερα.

Οι κατηγορίες διαφορών για τις οποίες θεσπίζεται «ειδική διαδικασία» είναι τρεις. 1.ΟΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ, 2.ΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ 3.ΟΙ ΔΙΑΤΑΓΕΣ. Είναι ωστόσο λίγο παραπλανητική η ευρεία αυτή διατύπωση καθώς «περιουσιακές διαφορές εν ευρεία εννοία» είναι το μεγαλύτερο ποσοστό των διαφορών που εισάγονται στα δικαστήρια και ο νόμος δεν θέλησε να τις υπάγει όλες σ' αυτή την ειδική διαδικασία. Ενώ πχ η αγωγή ακύρωσης μιας πώλησης λόγω πλάνης ή η αγωγή για καταβολή λόγω προσωπικής εγγύησης έχουν στοιχεία που τις

καθιστούν «περιουσιακές» σαν διαφορές δεν υπάγονται στην ειδική διαδικασία. Σ'αυτήν υπάγονται αποκλειστικά οι οριζόμενες στα άρθρα 614 επ.

Οι «οικογενειακές διαφορές» περιέχουν 3 υποκατηγορίες, οριζόμενες η καθεμιά σε μια παράγραφο του αρ. 592, βασικού άρθρου για τις οικογενειακές διαφορές: α) τις «γαμικές» (αφορούν τον γάμο άρα μνημονικά να σκέφτεστε ότι είναι «μεταξύ των συζύγων»), β) τις «Σχέσεις γονέων και τέκνων» και γ) τις «λοιπές οικογενειακές διαφορές» (μνημονικά να σκέφτεστε ότι περιέχουν και διαφορές σχετικές με χρηματικές απαιτήσεις, πχ διατροφή σε διάσταση και λόγω λύσης γάμου αλλά όχι την αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα, που μόνο αυτή εξαιρείται και υπάγεται στην τακτική διαδικασία).

Οι «περιουσιακές διαφορές» (ως ειδική διαδικασία) περιέχουν τις οριζόμενες στο βασικό άρθρο 614. Απ' αυτές, σημαντικότερες και απαραίτητο να γνωρίζει κανείς ότι υπάγονται στην ειδική διαδικασία αφού είναι συχνές στην πράξη είναι οι α) μισθωτικές διαφορές β)εργατικές διαφορές (απο σχέση εξαρτημένης εργασίας) γ) οι αυτοκινητι(στι)κές διαφορές δ) οι διαφορές απο αμοιβές ε) από πιστωτικούς τίτλους. Λιγότερο σημαντικές αλλά εξίσου υπαγόμενες είναι οι διαφορές απο οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία, διαφορές επαγγελματιών και οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και οι διαφορές απο δημοσιεύματα/ραδιοφωνικές εκπομπές/τηλεοπτικές εκπομπές.

Οι διαταγές περιέχουν τη διαταγή πληρωμής(623)(είναι μια ειδική διαδικασία αλλά επειδή είναι εξαιρετικά σημαντική, αναφέρθηκε σε ξεχωριστό κεφάλαιο) και τη διαταγή απόδοσης μισθίου(637).

2. Το σύστημα των ειδικών διαδικασιών(SOS)

[Κατ' αρχάς, πρέπει να διευκρινίσουμε ότι υπό τον τρόπο εξέτασης του μαθήματος στη σχολή είναι σημαντική μια γενική εποπτεία των ειδικών διαδικασιών και όχι η γνώση κάθε ειδικής διάταξης. Συνεπώς, όταν διαβάσετε τον Κώδικα 591-645 μην επικεντρωθείτε στο πως εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις. Έτσι, αυτό το κομμάτι, υπό αριθ. 2, είναι το σημαντικότερο και σε αυτό επικεντρώνονται και οι παραδόσεις.]

Πρώτα, ας υποθέσουμε ότι βρισκόμαστε ενώπιον μιας νομικής διαφοράς. Σε δεύτερο στάδιο, κάνουμε νομικό χαρακτηρισμό και θεωρούμε ότι ανήκει στις ανωτέρω κατηγορίες (πχ μισθωτική). Τώρα **το ερώτημα που ανακύπτει είναι ποιες διατάξεις θα εφαρμοσθούν γι'αυτήν τη διαφορά.**

A) Την απάντηση μας τη δίνει εμμέσως το άρθρο 591 (η διάταξη πιλότος όλων των ειδικών διαδικασιών) και είναι η εξής:

- 1) Θα εφαρμόσουμε πρώτα τις **διατάξεις της ειδικότερης διαδικασίας** (για λόγους κατανόησης και μόνο ας την ονομάσουμε «ειδικότερη ή ειδικότερη διαδικασία») [πχ μισθωτική διαφορά → θα εφαρμοσθούν οι διατάξεις για μισθωτικές διαφορές (615επ)]
- 2) Εάν για κάποιο ζήτημα της μισθωτικής διαφοράς δεν υπάρχει ρητή λύση στις διατάξεις των μισθωτικών(615-620), θα εφαρμόσουμε τις διατάξεις της γενικότερης διαδικασίας(γενικότερη όταν συγκρίνεται με την ειδικότερη των μισθωτικών) η οποία όμως δεν παύει να είναι ειδική → πχ περιουσιακές διαφορές (614 επ)
- 3) Εάν δεν υπάρχει ούτε εκεί λύση, το αρ 591 (διάταξη- πιλότος) ορίζει ότι θα εφαρμόζεται το ίδιο (591, παραγρ. 1 έως παραγρ. 7)
- 4) Και τέλος, εάν ούτε στις παραγρ. 1-7 αρ του 591 δεν υπάρχει η λύση, (το ίδιο το άρθρο 591) ορίζει ότι θα εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις, της τακτικής-γενικής διαδικασίας.

Τα πράγματα δεν είναι όσο δύσκολα φαίνονται επειδή αυτή είναι μια λογική διαδικασία (συμβαίνει εξάλλου σε όλο το νομικό σύστημα) αλλά και επειδή δεν θα

ζητηθεί να βρεθεί ποια διάταξη εφαρμόζεται κάπου, παρά μόνο αυτή η σχηματική διάρθρωση του συστήματος των ειδικών διαδικασιών.

Β) Το «σύστημα» των ειδικών διαδικασιών περιέχει 1) εκτός από το ζήτημα του «ποιες διατάξεις εφαρμόζονται» και 2) τις αρχές που διαφοροποιούν τις ειδικές από την τακτική-γενική διαδικασία, δηλαδή το **«πως είναι η δίκη(το «πρότυπο δίκης») όταν εφαρμόζεται μια ειδική διαδικασία»** και αυτό ορίζεται κατα κύριο λόγο στο αρ. 591(διάταξη-πιλότος).

[Σχόλιο: Θα αναλύσουμε πως είναι η δίκη όταν εφαρμόζεται η ειδική διαδικασία. Για να γίνει καλύτερα κατανοητό και για να μείνει στη μνήμη θα το εξετάσουμε α) **χρονικά**: από το εισαγωγικό δικόγραφο έως τα ένδικα μέσα επί της πρώτης οριστικής απόφασης και β) θα θυμίζουμε για **αντιπαραβολή και τι ισχύει στην τακτική διαδικασία.**]

Τα παρακάτω βρίσκονται στο αρ.591:

- 1) Εάν εισαχθεί μια διαφορά **σε άλλη διαδικασία απ'αυτήν στην οποία ανήκει**, το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως δεν απορρίπτει απλώς αλλά παραπέμπει και στην κατάλληλη διαδικασία.(591 παραγρ.6)
- 2) Η **κλήτευση** του ή των αντιδίκων (ή και ομοδίκου αν υπάρχει) **ΓΙΝΕΤΑΙ: 30 ημέρες πριν από τη συζήτηση(591 παραγρ 1α)**. Προσοχή δίνουμε εδώ **τη ημερομηνία συζήτησης (ενν: της υπόθεσης στο δικαστήριο-ημερομηνία που έχει ήδη οριστεί) είναι το ορόσημο με βάση το οποίο** κανονίζονται οι άλλοι θεσμοί και όχι η ημερομηνία κατάθεσης του εισαγωγικού, δηλαδή πρώτου δικογράφου, όπως είναι στην τακτική διαδικασία από το έτος 2016 και μετά.
- 3) Οι **παρεμβάσεις** (και προσεπικλήσεις, ανακοινώσεις) **επιδίδονται 10 ημέρες πριν τη συζήτηση(591 παραγρ1β)** και όχι έως 60 ημέρες μετά την κατάθεση του εισαγωγικού δικογράφου, όπως στην τακτική(τακτική=238). Προσοχή δίνουμε εδώ στην ταχύτητα που θέλει ο νομοθέτης να έχουν οι ειδικές διαδικασίες.
- 4) Οι **προτάσεις** κατατίθενται **έως και τη συζήτηση (591 παραγρ.1γ)**, σε αντίθεση με την τακτική που κατατίθενται έως 100 ημέρες από την κατάθεση του εισαγωγικού δικογράφου. Εδώ επιβεβαιώνεται και ο κανόνας ότι ορόσημο για τους άλλους θεσμούς στις ειδικές είναι η συζήτηση αλλά και ο κανόνας της

- ταχύτητας.
- 5) **Οι ισχυρισμοί** (των γραπτών προτάσεων) πρέπει να προτείνονται (εκτός απο γραπτά στις προτάσεις) **ΚΑΙ ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ**, αλλιώς είναι **απαράδεκτοι**. Αρκεί μια συνοπτική προφορική προβολή τους (πχ να ειπωθεί προφορικά «η αξίωση (του αντιδίκου) ασκείται καταχρηστικά, κάτι το οποίο αναπτύσσεται περισσότερο στις γραπτές προτάσεις». Δηλαδή δεν χρειάζεται να ειπωθεί προφορικά ό,τι ακριβώς γράφεται στις προτάσεις, οι οποίες μπορεί να είναι πολλές σελίδες. Αρκεί η αναφορά του ισχυρισμού, με το όνομα του θα λέγαμε.
 - 6) Αλλά και ολόκληρη **η συζήτηση** στις ειδικές διαδικασίες είναι ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ(591 παραγρ.2) , σε αντίθεση με την τακτική διαδικασία, όπου είναι πλασματική συζήτηση= μη υπαρκτή, όλα γίνονται γραπτά. (σημειώνεται ότι αυτό είναι διαφορετικό και επιπλέον στοιχείο από το απαράδεκτο του ισχυρισμού αν δεν προταθεί προφορικά. Εάν ρωτηθούν χαρακτηριστικά των ειδικών διαδικασιών, πρέπει και τα 2 να ειπωθούν, είναι ίσως και τα πιο σημαντικά.)
 - 7) Τα **ένδικα μέσα** ασκούνται όπως ασκούνται και στην τακτική διαδικασία όταν δεν υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις γι'αυτά στις ειδικές διαδικασίες, κάτι σύνηθες. Άρα η συζήτηση είναι πλασματική με επάνοδο στον γενικό κανόνα της τακτικής διαδικασίας. Η αναίρεση συγκεκριμένα, πάντα κατά τις γενικές διατάξεις και λόγος για αυτό είναι ότι η αναίρεση δεν είναι 3^{ος} βαθμός δικαιοδοσίας αλλά είναι μια πολύ συγκεκριμένη διαδικασία, παντού ίδια.(591.7)

3. Διαφορετικοί στόχοι/τελολογία κάθε ειδικής διαδικασίας

Οι ιδιαίτερες ανάγκες που έχουν ορισμένες διαφορές οδήγησαν στη θέσπιση των ειδικών διαδικασιών. Κάθε κατηγορία διαφορών (οικογενειακές, περιουσιακές, διαταγές) έχει διαφορετικές ιδιαιτερότητες, συνεπώς και κάθε ειδική διαδικασία που υπάρχει για να καλύπτει αυτές τις ιδιαιτερότητες είναι διαφορετική.

Οι οικογενειακές διαφορές θεωρούνται από τον νομοθέτη ως πάρα πολύ σημαντικές για την ζωή μας, γι'αυτό είναι σημαντική κατ'αυτόν η **σε βάθος(ενδελεχής)** μελέτη των διαφορών που ανακύπτουν και είναι λιγότερο σημαντική η ταχύτητα στην επίλυση των διαφορών αυτών. Είναι προτιμότερο να βγει σωστή απόφαση σχετικά με το ποιος είναι ο πατέρας ενός τέκνου ακόμη κι αν αυτή αργήσει παρά μια γρήγορη και λανθασμένη απόφαση, σκέπτεται ο νομοθέτης, στις οικογενειακές διαφορές.(πχ γι'αυτό θεσπίζει το αμετάκλητο ως απαραίτητο βαθμό ωριμότητας της απόφασης ώστε

να επιφέρει τα αποτελέσματά της σε αντίθεση με το γενικώς ισχύον της τελεσιδικίας της απόφασης)

Αντίθετα, ο νομοθέτης στις διαταγές έχει την ακριβώς αντίστροφη σκέψη κατά του. Ενδιαφέρεται για την ταχύτητα της έκδοσης ορισμένων εκτελεστών τίτλων. Θεωρεί ότι εκτός από την τακτική διαδικασία, πρέπει να υπάρχει και μια **ταχύτατη διαδικασία** για τις εύκολες αποδεικτικά διαφορές(πχ έγγραφο που αποδεικνύει οφειλή στη διαταγή πληρωμής). Έτσι, είναι εκτελεστές αυτές οι «αποφάσεις», αυτές οι διαταγές αμέσως, από τον 1^ο βαθμό, από την έκδοσή τους, σε αντίθεση με τον γενικό κανόνα της τελεσιδικίας.

Το ίδιο και στις “περιουσιακές διαφορές”. Απαιτείται **ταχύτητα** στα είδη διαφορών που ανήκουν σ’αυτή την ειδική διαδικασία.

Γνωρίζοντας τους στόχους που εξυπηρετεί κάθε ειδική διαδικασία είναι τώρα πιο εύκολο να κατανοηθούν ορισμένες πτυχές του συστήματός τους όπως αναφέρθηκαν παραπάνω(πχ μικρότερες προθεσμίες, κατάθεση προτάσεων και στη συζήτηση αντί για υποχρέωση κατάθεσης πολλές μέρες πριν από αυτήν).

4. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά οικογενειακών

[Απο εδώ και κάτω γίνεται απλή αναφορά ορισμένων ειδικών διατάξεων, αυτών που διαδραματίζουν κάποιον ουσιαστικό ρόλο, με κάποια στοιχεία καθολικότητας ως προς την εφαρμογή τους, δηλ. με αξίωση εφαρμογής σε περισσότερες περιπτώσεις. ΧΡΗΣΙΜΗ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΩΡΑ Η ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ από των Κώδικα και η κατανόηση πως ορισμένα μόνο πράγματα μπορούν να ζητηθούν στις

εξετάσεις από το «ειδικό μέρος» των ειδικών διαδικασιών, κυρίως τα παρακάτω. Βλ. και παλαιότερα θέματα για το συγκεκριμένο σημείο]

A) Στις οικογενειακές διαφορές, λόγω του ευαίσθητου και πολύ σημαντικού χαρακτήρα των διαφορών (πχ προσβολή πατρότητας, ανυπαρξία γάμου), μπορούμε να πούμε μνημονικά ότι γίνεται **αναζήτηση της ουσιαστικής, της πραγματικής αλήθειας και όχι της τυπικής αληθείας που είναι αυτή που προκύπτει από τους ισχυρισμούς των διαδίκων.**

Εκφάνσεις αυτού είναι τα παρακάτω:

- 1) Τυχόν ομολογίες **δεν** έχουν την **δεσμευτική** αποδεικτική **δυναμη** αλλά εκτιμώνται ελεύθερα (597.1).
- 2) Περιορισμός εξέτασης με όρκο: δεν επιτρέπεται εξέταση με όρκο διαδίκων κ τεκνών τους (στόχος η αποφυγή ψευδομαρτυρίας και η έκδοση καθοδηγούμενης απόφασης με βάση αυτήν)(597.2)
- 3) το υιοθετούμενο "συστημα ερημοδικίας" είναι ότι "συνεχίζει η διαδικασία σαν να είναι παρόντες όσοι λείπουν" (δεν υπάρχει όπως συνήθως –λόγω της ερημοδικίας- ομολογία των ισχυρισμών του αντιδίκου)(595)

B) Επειδή υπάρχει **επιθυμία** να καταλήγουν οι αποφάσεις επί οικογενειακών διαφορών **σε ορθές κρίσεις**, ισχύουν τα παρακάτω:

- 1) Εισαγονται σε δίκη οι "σημαντικές" οικογενειακές διαφορες (αυτές του 592 αριθ.1 και 2) **μονο με** (κυρια ή παρεμπίπτουσα) **αγωγή** και **όχι με ένσταση**(593) .
- 2) **Δεν κρινονται ως προδικαστικό ζήτημα** (600). Και εάν ανακύψουν ως προδικαστικό (πχ μια άλλη απόφαση εξαρτάται από την ύπαρξη ή όχι του γάμου) διατάσσεται και αυτεπαγγέλτως **αναβολή της κύριας υπόθεσης μεχρι να δικαστει με κύρια αγωγή η οικογενειακή διαφορά. Στόχος είναι η επικεντρωση του ενδιαφέροντος των διαδίκων στο σημαντικό ζήτημα και όχι η μεταχείριση του σαν δευτερεύον, το οποίο ίσως συμβαίνει όταν τίθεται ως προδικαστικό.**
- 3) Παραγουν τις συνεπειες τους μονο με ΤΟΝ ΥΨΙΣΤΟ ΒΑΘΜΟ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ ΜΙΑΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ, το αμετακλητο. Στόχος αυτού: η δυνατοτητα πολλων ελεγχων διασφαλιζει οτι θα ειναι ολο και ορθοτερη η αποφαση για τοσο σημαντικα ζητήματα.
- 4) Η Παιρητηση απο ενδικα μεσα ειναι μεν δυνατή αλλά δυσκολότερη.
Γίνεται α) μονο μετα την έκδοση της αποφασης(**όχι πριν**) και β) **ρητα** (με δηλωση

στον δικαστή του α'βαθμιου δικαστηρίου και επιδοση στον αντιδικο), **οχι σιωπηρα**, κάτι το οποίο σε άλλες περιπτώσεις γίνεται με αποδοχή και συμμόρφωση με την α' βαθμια απόφαση.

Γ) ΛΟΙΠΑ ΕΞΙΣΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ:

- 1) ΤΟ **ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ** κατ εξαιρεση απο τον γενικο κανονα οτι ισχυει αναμεσα στους διαδικους, στις οικογενειακές ΙΣΧΥΕΙ ΕΝΑΝΤΙ ΟΛΩΝ (ERGA OMNES 602). Εξαιρείται: αυτος που μεταγενεστερα επικαλειται δικαιωμα πατροτητας, σ'αυτον δεν θα αντιταχθεί δηλαδή οτι υπάρχει δεδικασμένο ως προς το ζήτημα(602.2).
- 2) Δυνατοτητα συμμετοχης του εισαγγελεα στη δίκη για ακύρωση γάμου(604), επειδή είναι σημαντικό το ζήτημα και αφορά και τη δημόσια τάξη
- 3) Διεθνής Δικαιοδοσια κρίνεται με αλλο κριτηριο απο αυτό που επικρατεί γενικά. Γενικός κανόνας ΑΚ3: "διεθνής δικαιοδοσια ελληνικών δικαστηρίων υπάρχει όταν υπάρχει τοπικη αρμοδιότητα". Στις οικογενειακές διαφορές υπάρχει διεθνής δικαιοδοσία(=αρμοδιότητα των δικαστηρίων να δικάζουν διαφορές με στοιχεία αλλοδαπότητας πχ Έλληνας και Γαλλίδα) με κριτήριο το "ius sanguinis", δηλαδή υπάρχει διεθνής δικαιοδοσία(των ελληνικών δικαστηρίων) μόνο εάν κάποιος έχει ελληνικη ιθαγενεια(601 και 605).
- 4) οι ανηλικοι που συνηψαν **γάμο** (με δικαστικη αδεια γτ εχουν περιορισμενη δικπρкт ικανοτητα) , **για τις διαφορες που προεκυψαν απ αυτον ΜΠΟΡΟΥΝ** χωρις δικαστικη αδεια να ειναι διαδικοι σε υποθεση (στόχος: να μην δεσμευεται απο κάτι χωρις να **μπορει να ξεφυγει**). Το ιδιο ισχύει και για άλλα προσωπα υπο δικαστικη συμπαρασταση (594).
- 5) Όταν κάποιος αρνείται, χωρις να αποδεικνύει λόγους υγείας, να υποβληθεί σε αναγνωρισμένες ιατρικές εξετάσεις που θα χρησιμεύσουν ως αποδεικτικό μέσο για διαπίστωση πατρότητας, η άρνηση του αυτή έχει ως συνέπεια οι ισχυρισμοί του αντιδίκου (πχ "είναι πατέρας" ή "δεν είναι πατέρας") θεωρούνται οτι έχουν αποδειχθεί. Πάλι πρόκειται για ελεύθερη εκτίμηση εκ μέρους του δικαστή (όχι σύστημα νομικών αποδείξεων) αλλά υπάρχει 99,9 % βεβαιότητα. **Εξαιρέσεις:** 1η: Όταν οι εξετάσεις δεν είναι (από την επιστημονική κοινότητα) αναγνωρισμένες, δεν υπάρχει αυτή η συνέπεια. 2η: Εάν αρνείται την εξέταση για λόγους υγείας, δεν υπάρχει αυτή η συνέπεια.

5. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά περιουσιακών διαφορών

A) ΜΙΣΘΩΤΙΚΕΣ

- 616→ επέκταση υποκειμενικών ορίων εκτέλεσης. 1) Οι υπομισθωτές που αναφέρονται στο 616 ούτως ή άλλως μπορούσαν να είναι υποκείμενα κατά των οποίων στρέφεται η αναγκαστική εκτέλεση, ακόμη κι αν δεν υπήρχε το 616. Αυτό συμβαίνει γιατί η γενικότερη διάταξη για το ζήτημα «κατά ποιού μπορεί να στρέφεται η εκτέλεση», η 919ΚΠολΔ παραπέμπει στην 325ΚΠολΔ για το δεδικασμένο και οι υπομισθωτές υπάγονται σ'αυτή την κατηγορία «επειδή κατέχουν το επίδικο πράγμα στο όνομα διαδίκου, με ενοχική σχέση». 2) Συνεπώς, η επέκταση που πράγματι επέρχεται λόγω του 616 είναι η άλλη περίπτωση: στρέφεται και «κατά οποιουδήποτε αντλεί τα δικαιώματα του (επί του πράγματος) από το μισθωτή ή κατέχει για αυτόν». Αυτοί είναι συνήθως ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ και σημαίνει ότι μπορεί να εξαναγκαστούν και αυτά (λχ σύζυγος, παιδιά) παρ'ότι δεν είναι συναλλαγέντες(=δεν είναι μισθωτές που δεν αποπληρώνουν το μίσθωμα) να επιστρέψουν το μίσθιο.
- 618→ η καταβολή των ληξιπρόθεσμων μισθωμάτων εως το τέλος της συζήτησης καταργεί τη δίκη (που έχει ξεκινήσει με αίτημα την «επιστροφή-απόδοση του μισθίου λόγω μη καταβολής μισθωμάτων»). Πρόκειται για ειδικό τρόπο κατάργησης της δίκης(εκτός από τους γενικούς 293-299). Σημαντικό το ότι αυτό μπορεί να γίνει **μόνο μία φορά**. Επίσης, αν η δυστροπία(εδώ μη καταβολή) είναι επανειλημμένη-ακόμη κι αν δεν έχει γίνει άλλοτε δικαστική επιδίωξη- η διάταξη δεν μπορεί να εφαρμοσθεί και η καταβολή δεν θα καταργήσει τη δίκη.

B) ΕΡΓΑΤΙΚΕΣ

- 621→ νέα βάση τοπικής αρμοδιότητας(συντρέχουσα: «**και** στο δικαστήριο του τόπου όπου ο εργαζόμενος παρέχει την εργασία του». Στόχος: η επιείκεια προς τον εργαζόμενο, να έχει εύκολη πρόσβαση στο δικαστήριο)
- 622(σος- ρωτάται συχνά στις εξετάσεις)→ καθιερώνεται δικαίωμα των συνδικαλιστικών οργανώσεων(α) σωματεία,
β) ενώσεις τους=2οβάθμιας και 3οβάθμιας συνδικαλ. Οργανώσεις πχ ΓΣΕΕ,

όπως μαθαίνουμε στο Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο και γ)επιμελητήρια) έχουν

δικαίωμα:

- 1) **ΝΑ ΑΣΚΟΥΝ ΟΙ ΙΔΙΕΣ** δικαιώματα των μελών τους απο ΣΣΕ(συλλογικές συμβάσεις εργασίας)

2) **Να παρεμβαίνουν προσθέτως (και χωρίς απόδειξη εννόμου συμφέροντος**, λόγω αυτής της διάταξης) υπέρ διαδίκου που είναι και μέλος τους.

3) **να παρεμβαίνουν** σε κάθε δίκη που αφορά ερμηνεία Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας στην οποία μετέχουν.

Ο λόγος που καθιερώνονται αυτά τα δικαιώματα των συνδ. Οργανώσεων είναι η αξιολόγηση του νομοθέτη ότι αυτές είναι ισχυρότερες από την μονάδα, τον μεμονωμένο εργαζόμενο και έτσι με την συνδρομή τους μπορούν να προστατευτούν καλύτερα τα συμφέροντά του.

6. Διαταγες (εδώ δηλ. μόνο η διαταγή αποδοσης μισθίου. Παραπάνω στο ομώνυμο κεφάλαιο η Διαταγή Πληρωμής)

Μοιάζει με τη διαταγή πληρωμής. Εδώ **αίτημα** είναι πάντοτε η απόδοση του μισθίου, δηλ. του πράγματος(κινητό, ακίνητο) που μισθώνεται λόγω μη καταβολής των μισθωμάτων.

Προυποθέσεις είναι 3 θετικές και 1 αρνητική:

Άρθρο 637: 1) η έναρξη της μίσθωσης να αποδεικνύεται εγγράφως

- 2) να επιδοθεί έγγραφη όχληση (με δικαστικό επιμελητή) (δεν απαιτείται η όχληση να είναι έγγραφη τις επόμενες φορές, εάν επαναληφθεί η μη καταβολή μισθώματος)
- 3) να έχουν παρέλθει 15 ημέρες από την όχληση
- 4) να μην έχουν καταβληθεί τα μισθώματα. Αλλά και η καταβολή αποκλείει την έκδοση της διαταγής μόνο την πρώτη φορά. Τις επόμενες φορές που επαναλαμβάνεται η δυστροπία (μη καταβολή), ακόμη κι αν γίνει καταβολή, η διαταγή εκδίδεται.

Άρθρο 640.3: Εδώ η εκτέλεση συνίσταται στην απομάκρυνση των προσώπων από το μίσθιο. Όπως και στη διαταγή πληρωμής, δεν υπάρχει υποχρέωση επίδοσης για να γίνει η διαταγή εκτελεστή. Μπορεί να επιδοθεί η επιταγή προς πληρωμή (πρώτη πράξη της εκτέλεσης) αμέσως. Ωστόσο, θα πρέπει να περάσουν 20 μέρες (αντί του γενικού κανόνα των 3ημερών) για να συνεχιστεί η 2^η πράξη της εκτέλεσης. Είναι μια ρύθμιση επιεικέστερη προφανώς από την γενική και ratio έχει την προστασία του μισθωτή που δεν πρέπει να μείνει χωρίς «στέγη» χωρίς περίοδο προετοιμασίας, ακόμη κι αν δεν ήταν συνεπής προς τις υποχρεώσεις του.

642: είναι δυνατή κι εδώ ανακοπή κατά της διαταγής απόδοσης μισθίου

-IV. Εκούσια Δικαιοδοσία-

Έχουν αναρτηθεί στο www.nomowiki.gr τα φυλλάδια που μοιράζει ο Καθηγητής Γ. Ορφανίδης στις παραδόσεις του μαθήματος.

Με κατανόηση όλων των παραπάνω, μπορείτε να γράψετε άριστα(10).

Καλή επιτυχία!!